

Wybory parlamentarne: wynik odzwierciedla sondaże »2

30-lecie „JP2” w Wilnie »8-9

Przedłożono projekt budżetu 2025 »16-17

Redakcja „KW” miała gości — rozmawialiśmy też o innowacjach »19

Piknik ułański w Nowej Wilejce. Konie pomagały... zwalczać propagandę

Fot. Marian Paluszkiewicz

Pierwszy piknik ułański miał miejsce w 2019 r. W tym roku odbył się drugi, który dla organizatorów, Wileńskiego Klubu Rekonstrukcji Historycznej „Garnizon Nowa Wilejka” — był okazją świętowania 10-lecia organizacji. Nie zabrakło spektakularnych pokazów, z czego jeden angażował konie do... zwalczania propagandy. »6-7

Ustawa o mniejszościach znów nie przeszła »11-13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Dawid Jurewicz — ambasador polskości na Litwie »14-15

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitą Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinarij Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński“

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2024 — regranting”.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Wybory parlamentarne: wynik odzwierciedla sondaże

Honorata Adamowicz

I turę wyborów parlamen-
tarnych na Litwie wygrała
Litewska Partia Socjaldemokratyczna,
zdobywając
w okręgach wielomandato-
wych ponad 19 proc. głosów
oraz 18 mandatów w 141-osobowym Sejmie.

Po ogłoszeniu wyników
pierwszej tury wyborów do
Sejmu, komentator politycz-
ny i pisarz Saulius Spurga
oświadczył, że nie były one za-
skoczeniem i odzwierciedlały
sondaże opinii publicznej.

NALEŻY POCZEKAĆ NA OSTATECZNE WYNIKI

— Koalicja, o której mó-
wimy, z socjaldemokratami
jako inicjatorami i głównymi
partnerami, jest z pewnością
realna. Musimy jednak pocze-
kać na ostateczne wyniki wy-
borów. Jak na razie nie jest do
końca jasne, czy socjaldemo-
kraci będą największym ugrupowaniem pod koniec drugiej
tury. W obecnej sytuacji jest
prawdopodobne, że socjaldemokraci utworzą rząd w ko-
alicji z partią kierowaną przez
Sauliusa Skvernelisa — Związkiem Demokratów „W imię Litwy”.
Mówi się również o nie-
mał pewnej współpracy z par-
tią Ramūnasa Karbauskisa
czyli Litewskim Związkiem
Chłopów i Zielonych. Ale tu-
taj jest wielki znak zapytania,
ponieważ jak wiemy — partia
Skvernelisa nie bardzo chce
takiego partnera, wolą Ruch
Liberalny Republiki Litew-
skiej. Ale być może żadna
z tych dwóch partii nie uzyska
wystarczającej liczby głosów.
Wtedy konieczne będzie za-
prośenie dwóch członków
z Akcji Wyborczej Polaków
na Litwie — Związku Chrześci-
jańskich Rodzin lub kandyda-

tów niezależnych, a być może
zaproszenie do współpracy
otrzymają przedstawiciele
partii regionalnych, którzy bez
wątpienia przedstawiają swoje
żądania — rozważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”
Saulius Spurga, doktor nauk
społecznych, komentator poli-
tyczny i pisarz, rektor Uniwer-
sytetu Michała Romera.

I TURA WYBORÓW

Wybory parlamentarne
na Litwie wygrała opozycyjna
Litewska Partia Socjaldemokra-
tyczna, zdobywając w okręgach
wielomandatoowych ponad 19
proc. głosów oraz 18 manda-
tów w 141-osobowym Sejmie.
Współrządząca dotąd partia
konserwatywna Związek Ojczy-
zny — Litewscy Chrześcijańscy
Demokraci otrzymała 17,9 proc.
głosów i 17 mandatów, nato-
miast nowe ugrupowanie Świt
nad Niemnem (lit. Nemuno Au-
šra) — 14,9 proc. i 14 mandatów.

5-proc. próg wyborczy
przekroczyły także: Związek
Demokratów „W imię Litwy”
(9,24 proc. i osiem mandatów),
Ruch Liberalów (7,7 proc. i sie-
dem mandatów) oraz Litewski
Związek Chłopów i Zielonych
(7,2 proc. i sześć mandatów).

Akcja Wyborcza Polaków
na Litwie — Związek Chrze-

ścijańskich Rodzin nie prze-
kroczyła wymaganego progu
wyborczego. Partii udało się
jednak w pierwszej turze zdo-
być dwa mandaty w okręgach
jednomandatoowych. Jarosław
Narkiewicz w okręgu solecz-
nicko-wileńskim uzyskał 46,75
proc. głosów, a Rita Tamaszu-
niene w okręgu niemenczyń-
skim — 43,34 proc.

OBYWATELE WYBIERAJĄ PARTIE TRADYCYJNE

— Wyniki wyborów były ta-
kie, jak przewidywano w więk-
szości sondaży, a więc nie było
tutaj żadnych niespodzianek.
Mniej więcej tak wyobrażali-
śmy sobie te wyniki. Taki re-
zultat świadczy o tym, że elek-
torat niewątpliwie tęsknił za
pewnymi zmianami po okre-
sie rządów konserwatystów
i liberałów. Najistotniejszy
wniosek jest taki, że wyborcy
nadal wybierają tradycyjne,
wypróbowane i przetestowane
partie polityczne — podkreśla
Saulius Spurga.

27 października w 63 jedno-
mandatowych okręgach wybor-
czych odbędzie się druga tura
wyborów parlamentarnych. ■

TVP
WILNO

27 października odbędzie się druga tura wyborów parla-
mentarnych Fot. Orestas Gurevičius, ELTA

Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu RL w poniedziałek odnowiło umowę o współpracy z czterema związkami zawodowymi. Zgodnie z umową w 2025 r. wypłaty pracowników oświaty wzrosną o 8 proc. Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

XI Kampania „Pola Nadziei” rusza śladami bł. ks. Michała Sopoćki

Patron wileńskiego hospicjum — bł. ks. Michał Sopoćko jest bardzo ściśle związany z Czarnym Borem. To tu znalazł schronienie i pomoc sióstr Urszulanek, rozwinął swoją działalność duszpasterską, mieszkał i pracował jako stolarz Wacław Rodziewicz.

Ta malownicza miejscowość wiąże się również z postacią Matki Urszuli Ledóchowskiej. W 2024 roku mija 100. rocznica przybycia Sióstr Urszulanek do Czarnego Boru, a także jest to 105. rocznica istnienia placówki oświatowej, jaką obecnie jest Gimnazjum im. Św. Urszuli Ledóchowskiej. Niesienie pomocy drugiemu człowiekowi, szczególnie słabszemu było bardzo ważnym zadaniem w życiu ks. Michała Sopoćki oraz św. Urszuli Ledóchowskiej.

Tegoroczna Kampania „Pola Nadziei” rusza śladami Patrona Hospicjum — bł. ks. Michała Sopoćki. W dniu 23 października

o godz. 12.00 wspólnota hospicyjna oraz społeczność Gimnazjum im. Św. Urszuli Ledóchowskiej zasadzi żonkilowe „Pola Nadziei” przy Gimnazjum w Czarnym Borze. Poprzez tę Kampanię pragniemy promować ideę hospicyjną i uwrażliwiać dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe na potrzeby ludzi chorych. Będzie to też wyrazem jedności z naszymi pacjentami. Wiosną mieszkańcy będą mogli podziwiać rozwijające się kwiaty, przypominające o solidarności z chorymi.

W październiku obchodzimy też Światowy Dzień Hospicjów i Opieki Paliatywnej, który ma na celu zwiększenie świadomości

na temat znaczenia opieki paliatywnej oraz wsparcia dla osób w terminalnych stadiach chorób. To okazja do uświadamiania społeczeństwa, że każdy zasługuje na godną opiekę w ostatnich chwilach życia.

Kampania „Pola Nadziei” w Czarnym Borze, śladami bł. ks. Michała Sopoćki, to przykład zaangażowania społeczności lokalnej w niesienie pomocy osobom chorym. Dzięki wspólnym wysiłkom możemy zbudować świadomość w zakresie opieki paliatywnej oraz stworzyć przestrzeń do refleksji nad życiem, solidarnością i przemijaniem...

Inf. Hospicjum im. bł. ks. Michała Sopoćki

Imieniny

22 października

Alodii, Donata, Euzebiusza, Filipa, Glicerii, Kordiana, Marka, Melaniasza, Salomei, Sewera

23 października

Bartłomieja, Domicjusza, Germana, Giedymina, Gracjana, Honorata, Ignacego, Klotyldy, Marleny, Romana, Seweryna

Cytat dnia

„Wspólna historia polsko-litewska przez kilkadziesiąt lat spowodowała, że ziemia wileńska, Wileńszczyzna są miejscem, gdzie spoczęło wielu wybitnych przedstawicieli społeczności polskiej i litewskiej. Są to powstańcy dwóch zrywów, listopadowego i styczniowego, a także żołnierze walczący na frontach I i II wojny światowej, żołnierze Armii Krajowej” — wymienił w rozmowie z PAP charge d'affaires w ambasadzie RP na Litwie, Andrzej Dudziński, mówiąc o siedmiodniowej akcji polskich dyplomatów, podczas której odwiedzą na Litwie blisko 60 miejsc pamięci narodowej.

Liczba dnia

6 proc. — o tyle w minionym tygodniu staniała na Litwie energia elektryczna. Powodem obniżki stał się silny wiatr napędzający elektrownie wiatrowe oraz spora ilość słonecznych dni, co sprzyjało zwiększeniu wydajności baterii słonecznych.

Centrum Kultury w Wielkich Kabiszkach zostanie odnowione i zyska nową dobudówkę

Budynek oddziału w Wielkich Kabiszkach Centrum Kultury w Niemenczy nie zostanie odnowiony i zmodernizowany poprzez dobudowanie dodatkowej dwupiętrowej dobudówki. Złożono już propozycje projektów, jak mogłaby wyglądać odnowiona dobudówka.

Jak poinformował mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, po zatwierdzeniu przez Radę Samorządu Rejonu Wileńskiego jesienią ubiegłego roku decyzji o remoncie wspomnianego ośrodka kultury, prace postępują szybko i obecnie są już przygotowane propozycje projektów renowacji i są prezentowane społeczeństwu.

„Nie mam wątpliwości, że Ośrodek Kultury w Wielkich Kabiszkach stanie się ogniskiem kultury i centrum atrakcji dla społeczności, a w odnowionym, nowoczesnym i znacznie większym budynku znajdzie się jeszcze więcej przestrzeni na działalność kulturalną. Remont ośrodka kultury jest ważny – zachwycą nie tylko odnowione przestrzenie, ale także zapewni ono lokalnej społeczności możliwości rozwoju kulturalnego, edukacyjnego itp. Będą mogły się tu odbywać zajęcia edukacyjne, wystawy, spektakle, koncerty i inne niezbędne i pożyteczne dla mieszkańców wydarzenia” – mówi mer Robert Duchniewicz.

W trakcie realizacji projektu istniejący budynek pod adresem gmina Niemenczyn, w. Wielkie Kabiszki, ul. Nemenčinės 6 zostanie odnowiony i dobudowana zostanie nowa, dwupiętrowa dobudówka. Projekt przewiduje docieplenie ścian zewnętrznych, coło i dachu starego budynku, wymianę drzwi i okien zewnętrznych oraz remont instalacji grzewczej.

W ośrodku kultury zostanie urządzona nowoczesna sala koncertowa, wyposażona w odpowiednio dostosowane rozwiązania akustyczne, dźwiękowe i świetlne. Nie zabraknie również sali prób, charakterystycznej, holi oraz biblioteki. W ramach projektu przewidziano także remont innych starych pomieszczeń. Zostanie urządzony parking oraz przebudowane ścieżki dla pieszych.

Obecnie Centrum Kultury w Wielkich Kabiszkach mieści się w budynku nauczania, jednak w trakcie realizacji

projektu przeznaczenie budynku zostanie zmienione na kulturalne.

Przygotowano już propozycje projektowe renowacji ośrodka kultury, które są publiczne i ogólnodostępne. Spotkanie publiczne dotyczące propozycji projektów renowacji Centrum Kultury w Wielkich Kabiszkach odbędzie się zdalnie 25 października o godzinie 15:00.

Link do podłączenia:

<https://msteams.link/EOMX>

Samorząd Rejonu Wileńskiego zaprasza społeczność do zapoznania się z projektem, wyrażenia swoich spostrzeżeń i sugestii. W ten sposób każdy może przyczynić się do renowacji centrum kultury, które ma stać się przestrzenią kulturalną odzwierciedlającą potrzeby mieszkańców. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

GOSPODARKA Litwa na 5. miejscu w Indeksie Konkurencyjności Podatkowej

Litwa awansowała w tym roku z siódmego na piąte miejsce w rankingu konkurencyjności podatkowej, według indeksu opracowanego przez The Tax Foundation. W raporcie stwierdzono, że jedną z mocniejszych stron litewskiego systemu podatkowego jest to, że inwestycje biznesowe w maszyny i urządzenia, budynki i wartości niematerialne i prawne są opodatkowane lepiej niż średnia europejska.

Ponadto, litewska stawka podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 15 proc. jest niższa od średniej OECD wynoszącej 23,9 proc. „Pozycja Litwy w tym indeksie się poprawiła nie z powodu jej własnych zmian politycznych, ale dlatego, że inne kraje się pogorszyły” — powiedział Alexander Mengden, autor Międzynarodowego Indeksu Konkurencyjności Podatkowej 2024, w wywiadzie dla Verslo žinios.

W kategorii opodatkowania transgranicznego Litwa stała się również stosunkowo bardziej atrakcyjna dla dużych międzynarodowych korporacji, ponieważ skorzystała ze zwolnienia, aby odroczyć stosowanie wszystkich globalnych minimalnych zasad podatkowych na sześć lat do 2029 r.

OBRONA Połowa społeczeństwa chce przeznaczać 4 proc. PKB na obronność

Połowa mieszkańców kraju zgadza się, że Litwa powinna przeznaczać 4 proc. swojego Produktu Krajowego Brutto (PKB) na obronność, wynika z sondażu zleconego przez inicjatywę 4 Procenty.

„Ponad połowa mieszkańców Litwy chce przeznaczyć więcej pieniędzy na obronność, a około połowa z nich ma nadzieję, że jak najszybciej zostanie podpisana umowa krajowa, która określi strategiczny cel 4 proc. PKB na obronę narodową” — powiedziała

na poniedziałkowej konferencji prasowej Giedrė Kaminskaitė-Salters, dyrektorka generalna Telia Lietuva i członkini zarządu 4 Procenty.

Według sondażu, 26,3 proc. respondentów zdecydowanie zgadza się, że Litwa powinna przeznaczać 4 proc. PKB na obronność, 24,9 proc. raczej się zgadza, a 23,6 proc. ani się zgadza, ani się nie zgadza. „Społeczność biznesowa, która wpadła na pomysł funduszu obronnego i ostatecznie go wdrożyła, zgodziła się płacić wyższe podatki. (...) Widzimy, że ponad połowa populacji, czyli 51 proc., uważa, że większe finansowanie można osiągnąć poprzez zaciąganie pożyczek” — powiedział Andrius Romanovskis, prezes Litewskiej Konfederacji Biznesu.

INCYDENT Pożar w Ministerstwie Ochrony Kraju

W niedzielę 20 października wybuchł pożar w Ministerstwie Ochrony Kraju (KAM), gdzie paliły się drzwi. Według Jednostki Koordynacji Sytuacyjnej Zarządu Sił Departamentu Straży Pożarnej i Ratownictwa, pożar został zgłoszony o godzinie 7.12 i ugaszony o godzinie 7.57. „Po przybyciu na miejsce zdarzenia drzwi płonęły, a pomieszczenia były zadymione. Drewniane drzwi, które podobno nie były używane, uległy pewnemu odkształceniu, a plastikowe panele sufitowe stopiły się. Zareagowano, ponieważ jest to wyjątkowy obiekt, wyjechało pięć cystern, samochód sztabowy, ale udało im się dość szybko ugasić pożar i usunąć pomieszczenia”

— powiedział BNS przedstawiciel straży pożarnej. Przyczyny pożaru są badane i wszczęto dochodzenie przedprocesowe. Ramūnas Matonis, rzecznik Departamentu Policji, powiedział LRT.lt, że osoba podejrzana o podpalenie drzwi została aresztowana.

TURYSTYKA Na Wyspach Kanaryjskich protesty przeciwko masowej turystyce

Tysiące machających flagami demonstrantów wyszło w niedzielę 20 października na ulice hiszpańskich Wysp Kanaryjskich, domagając się ograniczenia masowej turystyki, która ich zdaniem zalewa ten atlantycki archipelag. Demonstranci pod hasłem „Wyspy Kanaryjskie mają granice” rozpoczęli marsz w południe w turystycznych hotspotach na wszystkich siedmiu głównych wyspach archipelagu. Protestujący zebrali się w centrum konferencyjnym w Maspalomas na Gran Canarii, w parku wodnym na Fuerteventurze i w dzielnicy nocnego życia na południowo-zachodnim krańcu Teneryfy. Na Teneryfie protestujący wymachiwali białymi, niebieskimi i żółtymi kanaryjskimi flagami, skandowali i gwizdali, przechodząc powoli obok turystów siedzących na zewnętrznych tarasach, zanim zebrali się na plaży. „Ta plaża jest nasza” — skandowali, obserwując turystów na leżakach pod parasolami. Demonstracja nastąpiła po dużych protestach na placach miejskich na całym archipelagu w kwietniu przeciwko modelowi turystyki masowej, który według krytyków faworyzuje inwestorów kosztem środowiska i który pozostawił mieszkańców bez dachu nad głową i zmusił ich do podjęcia nisko płatnej pracy w usługach.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Piknik ułański: rekonstrukcje, pokazy, a konie... pomagały zwalczać propagandę

19 października 2024 r. w Parku Miejskim w Nowej Wilejce odbył się drugi Piknik Ułański, organizowany przez Wileński Klub Rekonstrukcji Historycznej „Garnizon Nowa Wilejka”.

Wydarzenie było częścią projektu „Chwała Bohaterom – żołnierzom Wojska Polskiego” i miało na celu promowanie tradycji kawaleryjskich oraz przypomnienie ważnych rocznic związanych z historią Polski. Uczestnicy pikniku mogli nie tylko podziwiać pokazy kawaleryjskie, ale także wziąć udział w licznych atrakcjach skierowanych zarówno do dzieci jak i dorosłych.

POKAZ KAWALERYJSKI W... ZWALCZANIU PROPAGANDY

Jednym z najważniejszych punktów programu była rekonstrukcja historyczna, której celem było przedstawienie potyczki polsko-niemieckiej z okresu kampanii wrześniowej. Pokaz ten miał szczególne znaczenie dla organizatorów, ponieważ obalał stereotyp, jakoby polscy ułani walczyli szablami przeciwko niemieckim czołgom. Jak podkreślił Waldemar Szelkowski, szef Wileńskiego Klubu Rekonstrukcji Historycznej, celem rekonstrukcji było pokazanie faktycznej taktyki stosowanej przez polską kawalerię.

„To była walka z wykorzystaniem sprytu, a nie szarżowanie na czołgi, jak twierdziła sowiecka i niemiecka propaganda” – zaznaczył Szelkowski w rozmowie z Radiem Znad Wilii. Na czym polegał ten spryt? To na żywo mogli zobaczyć uczestnicy pikniku. Kto nie był, ma powody by żałować.

Na uczestników czekały również pokazy kawaleryjskie, które ukazywały techniki jazdy konnej i cięcia szablą. Te widowiskowe elementy pikniku przyciągnęły dużą uwagę zarówno młodszej, jak i starszej widowni. Co więcej, chętni mogli sami spróbować swoich sił w jeździe konnej pod

Na uczestników czekały pokazy kawaleryjskie, które ukazywały techniki jazdy konnej i cięcia szablą

okiem doświadczonych ułanów, co było jedną z największych atrakcji dla dzieci.

CAŁA GAMA ROCZNIC WAŻNYCH DLA POLAKÓW

Piknik był również okazją do uczczenia kilku ważnych rocznic historycznych. W tym roku przypada 80. rocznica operacji „Ostra Brama”, bitwy pod Monte Cassino oraz Powstania Warszawskiego, a także 85. rocznica obrony Wilna w 1939 r. Dodatkowo Garnizon Nowa Wilejka świętuje 10-lecie swojej działalności, co podkreślił Waldemar Szelkowski w wypowiedzi dla TVP Wilno.

„Dzięki naszej pracy możemy przekazywać młodym pokoleniom wiedzę o historii polskiego wojska. To ważne, by pamiętać o przeszłości i uczyć się z niej” – tłumaczył dla wileńskiej redakcji polskiej telewizji Szelkowski.

Klub Rekonstrukcji Historycznej od lat angażuje młodzież, or-

ganizując dla niej spotkania edukacyjne, warsztaty oraz udział w filmach i rekonstrukcjach historycznych. Jak zaznaczył Szelkowski, działalność klubu to nie tylko zabawa, ale przede wszystkim misja edukacyjna, która ma na celu zachowanie pamięci o polskich bohaterach.

KLASYK POKAZÓW: KUCHNIA ŻOŁNIERSKA

Była też możliwość spróbowania kuchni żołnierskiej. Uczestnicy mieli okazję skosztować tradycyjnej grochówki i herbaty serwowanej w stylu polowym, co jeszcze bardziej wprowadzało w klimat wojskowy. Jak zaznaczył Waldemar Szelkowski, organizatorzy zadbali, aby każdy mógł poczuć się jak żołnierz na polu bitwy, nie tylko przez pokazy, ale również przez możliwość degustacji posiłków znanych z czasów wojennych.

6.>>

Były też konkursy — w tym taki w cięciu szablą. Zawodnicy mieli szansę sprawdzić swoje umiejętności w precyzyjnym cięciu celów ustawionych na polu. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, a najlepsi uczestnicy zostali nagrodzeni upominkami. Zadowoleni mogli być także fotograficy, którzy mieli okazję uchwycić spektakularnie rozpadające się w powietrzu cele!

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POLSKIMI I LITEWSKIMI

Na Pikniku Ułańskim pojawiło się wiele grup jeździeckich z Polski, które współpracują z Garnizonom Nowa Wilejka. Jak podkreśliła w rozmowie z TVP Wilno Lucyna Ciesielska z Fundacji Stadniny Koni Kierzbuń, konie przywiezione z Polski prezentowały się znakomicie, a pokazy w ich wykonaniu były jednymi z najważniejszych atrakcji wydarzenia.

Z kolei Hubert Lemańczyk, prezes Jeździeckiego Klubu Sportowego „Czarna Podkowa”, również zwrócił uwagę na skalę przedsięwzięcia.

„Nasza grupa liczy około 20 ludzi pod siodłem. Kiedy rozstawimy konie co 10 metrów, zajmujemy aż 200 metrów. To robi wielkie wrażenie na widzach” — tłumaczył dla telewizji działacz.

MŁODZIEŻ W SŁUŻBIE TRADYCJI

Piknik Ulański stał się także okazją do zaprezentowania młodzieży, która aktywnie bierze udział w działalności Garnizonu Nowa Wilejka.

Jeden z członków, Aleksander Kisielewski, opowiadał, że współczesne pokolenie z zaangażowaniem uczestniczy w rekonstrukcjach i innych działaniach promujących historię polskiego wojska. W rozmowie z TVP Wilno opowiedział o początkach swojej przygody z klubem: „Byliśmy włóczęgami, ale z czasem zaczęliśmy działać bardziej zorganizowanie. Dziś możemy się pochwalić sporym dorobkiem i licznymi sukcesami”.

Młodzi uczestnicy pikniku mieli okazję nie tylko zobaczyć histo-

Od lewej: Waldemar Szełkowski i Ryszard Jan Łapiński, prezes GRH im. Brygady Kawalerii „Plis”

rię na własne oczy, ale także sami wziąć udział w niektórych działaniach, takich jak nauka jazdy konnej czy cięcia szablą. Gość z Polski, Jakub Wiśniewski z 16. Pułku Ułanów Wielkopolskich wspominał swoje początki w kawalerii: „Jeżdżę na koniach od pięciu-sześciu lat i to była przygoda, która pozwoliła mi zwiedzić wiele miejsc. Kawaleria to nie tylko tradycja, ale i sposób na aktywne życie”.

Organizacja Pikniku Ułańskiego była możliwa dzięki wsparciu finansowemu Fundacji „Po-

moc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP oraz Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

Jak zaznaczył Waldemar Szełkowski, projekt „Chwała Bohaterom” to nie tylko pokaz siły polskiego wojska, ale przede wszystkim przypomnienie o wartości polskiego żołnierza w historii i współczesności. ■

Opr. A.K. na podst. ZW, TVP Wilno, inf. wł., mat. pras., KW
Fot. Marian Paluszkiewicz

Widowiskowe elementy pikniku przyciągnęły dużą uwagę zarówno młodszej, jak i starszej widowni

30-lecie „JP2” w Wilnie – święto trzech placówek i symbol odrodzenia

18 października odbyły się uroczystości związane z 30-leciem Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie. Obchody de facto były świętem trzech placówek: progimnazjum, gimnazjum i szkoły-przedszkola „Wilia”. Gdy szukamy modelu dla polskich szkół na Litwie, to już wiemy, który model działa dobrze. Właśnie ten.

Wydarzenie zgromadziło szerokie grono przedstawicieli polskiej społeczności na Litwie oraz gości z Polski, przyjaciół i sympatyków. Współpraca między szkołą-przedszkolem, progimnazjum i gimnazjum jest tak sprawna, że, funkcjonując jak jeden organizm, nie zwalczając się, nie narzekają na brak uczniów — i odpowiadają na stawiane od dekad pytanie, jaka powinna być szkoła polska na Litwie. W ciągu trzech dekad placówka stała się nie tylko jednym z głównych ośrodków polskiej edukacji, ale również ważnym miejscem kształtowania tożsamości narodowej, kulturowej i religijnej.

SYMBOL ODRODZENIA SZKOLNICTWA POLSKIEGO

Gimnazjum im. św. Jana Pawła II jest jednym z najważniejszych symboli odrodzenia polskiego szkolnictwa na Litwie po odzyskaniu niepodległości w 1990 r. Choć w czasach ZSRS na Litwie było niewiele polskich szkół — co do dzisiaj podkreśla rosyjska historiografia — dygnitarze sowieccy nie pozwalali na zbyt wiele szkół w ośrodkach miejskich. Szkół miało być wiele, ale małych i byle tylko nie kształciły one kadr zdolnych do inicjatywy społecznej. Takie legendy jak „Piątka” raczej należały do rzadkości niż reguły.

„Polska szkoła w Justyniskach”, jak nazywana była wtedy w społeczności, została otwarta 1 września 1994 r. Stała się w dzielnicy Justyniszki jako pierwsza nowo wybudowana polska placówka edukacyjna w Wilnie. Jej powstanie było możliwe dzięki staraniom lokalnej społeczności polskiej, wsparciu władz Polski oraz Litwy. Prezydent Algirdas Brazauskas osobiście wtedy pomógł w zakończeniu budowy na jej końcowym etapie.

Samorząd Miasta Wilna wręczył dla progimnazjum i gimnazjum czek na wartość 3 tys. euro

WIELKI TEST DLA POLAKÓW I POŁONII

„W tamtych czasach budowa polskiej szkoły była ogromnym wyzwaniem, zarówno finansowym jak i organizacyjnym. Ale dzięki determinacji i wsparciu z Polski udało się doprowadzić ten projekt do końca” — przypominała Czesława Osipowicz w swoim artykule poświęconym historii szkoły, który ukazał się na łamach magazynu „Kuriera Wileńskiego” we wrześniu.

Szkoła już od początku swojego istnienia cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Mimo że była zaprojektowana na 800 uczniów, liczba dzieci chętnych do nauki w języku polskim szybko przekroczyła wszelkie oczekiwania. W 1997 r. w placówce uczyło się ponad 2 tys. uczniów, co czyniło ją największą polską szkołą na Litwie. Wzrost liczby uczniów spowodował, że w 2002 r. podjęto decyzję o podziale szkoły na dwie odrębne jednostki: progimnazjum i gimnazjum, które do dziś funkcjonują jako osobne placów-

ki, ale ściśle ze sobą współpracują. Ta współpraca wygląda szczególnie imponująco, gdy tandem w trio przekształca szkoła-przedszkole „Wilia”.

Młodzież ucząca się w tej szkole osiąga wysokie wyniki w nauce, zdobywa nagrody w olimpiadach i konkursach, a absolwenci są obecni w wielu dziedzinach życia publicznego.

Szkoła od lat cieszy się pełnym obłożeniem, a liczba uczniów systematycznie rośnie. Obecnie do gimnazjum uczęszcza około 530 uczniów, a do progimnazjum – 960. Jak podkreślają władze placówki, zainteresowanie nauką w języku polskim stale się utrzymuje, a wysoki poziom edukacji przyciąga kolejne pokolenia.

PRZED WSZYSTKIM WYSOKA JAKOŚĆ

Chociaż nie brakowało krytyków ze względu na — jak przypuszczała Czesława Osipowicz na łamach „Kuriera” — nieutworzenie lekcji języka rosyjskiego.

8.>>

Liczba chętnych przewyższa możliwości lokalowe obu placówek, co raczej przy obecnej sytuacji demograficznej nie jest częste. To pokazuje, że ważna jest przede wszystkim wysoka jakość, nie liczby — a liczby do jakości same przyjdą.

Janina Wysocka, dyrektorka Progimnazjum im. św. Jana Pawła II dla TVP Wilno podkreśliła, jak istotny jest wiek dzieci na tym etapie edukacji. „Tutaj zasiewamy te najważniejsze wartości, tutaj jest przecież najtrudniejszy wiek i tutaj pokładamy trud, żeby naprawdę nasi uczniowie słyszeli” — komentowała.

WICEMER ZAŚPIEWAŁA PO POLSKU

Podczas uroczystości jubileuszowych wicemer Wilna Donald Meizelytė zaskoczyła gości, śpiewając po polsku piosenkę „Nie ma lepszego od Jana Pawła II”, co było wyjątkowym gestem uznania dla postaci patrona szkoły.

Meizelytė podkreśliła, że mimo słabej znajomości języka polskiego, chciała w ten sposób wyrazić swoje wsparcie dla polskiej społeczności i jej osiągnięć w zakresie edukacji. Został też odczytany list od mera miasta Wilna, Valdas Benkunskasa. Co jeszcze bardziej symboliczne — Samorząd Miasta Wilna wręczył dla progimnazjum i gimnazjum czeki na wartość 3 tys. euro.

Podczas uroczystości wręczono liczne medale i wyróżnienia dla osób, które przyczyniły się do rozwoju szkoły i wspierały polską oświatę na Litwie.

Wśród wyróżnionych był Kazimierz Grajcarek, działacz „Solidarności”, który od lat wspierał placówkę. „Tu uczysz się patriotyzmu” — zaznaczył Grajcarek, podkreślając znaczenie szkoły dla wychowania przyszłych pokoleń Polaków na Litwie.

W uroczystości uczestniczyli również przedstawiciele polskich władz oraz samorządowcy, którzy wspierają rozwój polskiego szkolnictwa na Litwie. Obecny był też Waldemar Tomaszewski, lider AWPL-ZChR, Czesław Okińczyc, sygnatariusz Aktu Niepodległości

Szkoła od lat cieszy się pełnym obłożeniem, a liczba uczniów systematycznie rośnie

Tańce ludowe na każdym polskim święcie być muszą!

i osoba wielce zasłużona dla powstania tej szkoły, współinicjator fundacji wspierającej szkołę od początku. Przedstawiciel Ambasady RP w Wilnie, Andrzej Dudziński, chargé d'affaires.

WYRÓŻNIAJĄ SIĘ TAKŻE OBECNI UCZNIOWIE

Absolwenci Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie odgrywają dziś istotne role w życiu społecznym Polaków na Litwie. Jednak widoczni są także uczniowie. Przykładem są Izabela Orłowska i Patrycja Balcewicz, które działają w Polskim Stowarzyszeniu Medycznym na Litwie oraz prowadzą

Zespół Redakcyjny. Z kolei Aurora Degesyte reprezentowała Litwę w unijnym projekcie „EU Children's Participation Platform”, promując prawa dzieci w Unii Europejskiej. W tym roku szczególnie głośne było zdobycie srebrnego medalu na igrzyskach olimpijskich przez b-girl Nickę, Dominikę Baniewicz. Na łamach magazynu „Kuriera Wileńskiego” zwracaliśmy uwagę — prócz jej świetnego przygotowania technicznego — także na jej wysokie standardy etyczne, co potwierdza jakość kształcenia w „JP2” w Wilnie. ■

Opr. A.K. na podst. inf.wł., KW, mat.pras., TVP, społ.szkol.
Fot. Marian Paluszkiewicz

Delegacja parlamentu Ukrainy na Litwie. „Nie mamy prawa przegrać”

21 października 2024 r. na Litwie odbyło się spotkanie delegacji Rady Najwyższej Ukrainy, na czele z jej przewodniczącym Rusłanem Stefanczukiem, z przedstawicielami litewskiego Sejmu. Spotkanie zakończyło się podpisaniem wspólnej deklaracji, której głównym celem jest zacieśnienie współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. Delegację ukraińską witali m.in. przewodnicząca Sejmu RL Viktorija Čmilytė-Nielsen, szef MSZ RL Gabrielius Landsbergis oraz minister ochrony kraju Laurynas Kasčiūnas.

ZAGROŻENIE ZE STRONY KOREI PÓŁNOCNEJ

W kontekście decyzji Korei Północnej o wysłaniu wojsk do Rosji, przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nielsen zaapelowała o szybkie podjęcie działań przez Zachód. „Pomysł wysunięty przez Emmanuela Macrona na początku roku zasługuje nie tylko na dyskusję, ale także na konkretne działania” — powiedziała. Wzywała do powrotu do rozmów na temat możliwości wysłania wojsk sojuszników na Ukrainę, co jej zdaniem stało się pilniejsze po zaangażowaniu Korei Północnej.

Dodała, że oś zła, na którą składają się Rosja, Iran i Korea Północna, aktywnie koordynuje działania przeciwko Ukrainie, co wymaga bardziej stanowczych decyzji ze strony Zachodu.

Minister spraw zagranicznych Gabrielius Landsbergis wsparł ten apel, zwracając uwagę na decyzję Korei Północnej, która już wysłała 1 500 żołnierzy sił specjalnych do Rosji.

Przewodniczący ukraińskiego parlamentu Rusłan Stefanczuk zaznaczył, że obecnie trzy kraje posiadające broń nuklearną — Rosja, Korea Północna i Iran — wspólnie walczą przeciwko Ukrainie. „Myślę, że nie mamy prawa przegrać” — powiedział Stefanczuk.

WSPÓLNA DEKLARACJA

Podpisana deklaracja przewiduje dalszą współpracę w dziedzinie obronności, w tym realizację wspól-

Spotkanie zakończyło się podpisaniem wspólnej deklaracji, której głównym celem jest zacieśnienie współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności

Fot. Martynas Ambrazas, LRS

nych projektów militarnych, takich jak „ZBROYARI” oraz inwestycje w ukraiński przemysł zbrojeniowy.

Deklaracja odnosi się także do wymiany doświadczeń wojskowych, projektów w zakresie rozminowywania oraz przygotowania społeczeństwa do obrony cywilnej. Strony uzgodniły również kontynuację współpracy w ramach takich formatów, jak Połączone Siły Ekspedycyjne (JEF, w ramach której działa m.in. Litwa, nie ma w niej Polski) oraz Litewsko-Polsko-Ukraińska Brygada (LitPolUkrBrig).

Delegacje zatwierdziły także decyzję o przeznaczeniu 0,25 proc. PKB Litwy na wsparcie dla Ukrainy w obszarze bezpieczeństwa i obrony. Litwa zobowiązała się do dalszego zwiększania swojego wkładu na rzecz Ukrainy, co ma także obejmować wspieranie regionalnej i wielostronnej współpracy wojskowej.

Strony wezwały również inne kraje i rządy do wsparcia „Planu Zwycięstwa” prezydenta Wołodymyra Zełenskiego, który został przedstawiony 16 października. Plan ten zawiera m.in. zaproszenie Ukrainy do NATO oraz zniesienie ograniczeń dotyczących ataków na rosyjskie cele wojskowe i obejmuje okres powojenny.

WYBORY I DALSZE KROKI W POLITYCE MIĘDZYNARODOWEJ

Podczas spotkania Rusłan Stefanczuk pogratulował litewskim partnerom zakończonej pierwszej tury wyborów parlamentarnych i wyraził nadzieję, że nowy skład Sejmu będzie kontynuował politykę wsparcia Ukrainy. „Nie mam wątpliwości, że Wilno będzie nadal wspierać Ukrainę po wyborach” — powiedział Stefanczuk.

Delegacje podkreśliły konieczność dalszego wzmacniania sankcji wobec Rosji oraz zapobiegania ich obchodzeniu przez kraje satelickie. W deklaracji zauważono także potrzebę kontynuowania wsparcia humanitarnego i finansowego dla Ukrainy, a także inwestycji w reformy demokratyczne i stabilność gospodarczą.

W deklaracji podkreślono także potrzebę wykluczenia Rosji z międzynarodowych organizacji oraz wspierania Ukrainy w dochodzeniu sprawiedliwości za zbrodnie wojenne popełnione przez rosyjskie siły. Szczególną uwagę poświęcono problemowi deportowanych ukraińskich dzieci oraz jeńców wojennych.

Opr. A.K. na podst. BNS, LRS, mat.pras., KW, inf.wł.

Zabrakło głosów: Odrzucono projekt Ustawy o mniejszościach narodowych

17 października, w ostatnim czytaniu Sejm nie przyjął Ustawy o mniejszościach narodowych. Zabrakło głosów. W głosowaniu wzięło udział 32 z 33 zarejestrowanych posłów. Aby głosowanie się odbyło, musi w nim wziąć udział co najmniej 71 posłów ze 141.

Honorata Adamowicz

Według polskich polityków na Litwie przyjęcie ustawy byłoby wielkim krokiem do przodu, ale dana ustawa i tak nie rozwiązałaby problemów mniejszości narodowych.

„USTAWA JEST PUSTA, DYSKUSJI NIE BYŁO”

Rita Tamašunienė, starosta sejmowej Mieszanej Grupy Posłów, przedstawicielka Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związek Chrześcijańskich Rodzin w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że osobiście głosowała przeciwko przyjęciu tej ustawy.

— Sejm odrzucił projekt Ustawy o mniejszościach narodowych, ponieważ zabrakło posłów biorących

udział w głosowaniu. Podczas przyjmowania ustawy zarejestrowanych posłów i obecnych na sali powinno być co najmniej 71 i większość z nich musiałaby głosować za. Pod koniec czytania Ustawy o mniejszościach narodowych na sali byli 32 osoby. Dlatego ustawa nie została przyjęta. Trudno powiedzieć, dlaczego? Czy to po prostu posłowie zdecydowali w ten sposób wygrać w okręgach jednomandatowych, w których jeszcze odbędą się wybory czy też po prostu ocenili, że ten akt prawny, który jest proponowany, nie zadowala mniejszości narodowych. Gdyby został przyjęty, zostałby takim pustym aktem prawnym — wyjaśnia przedstawicielka AWPL-ZChR.

Według Tamašunienė omawiana ustawa jest pusta, deklaracyjna i ogranicza się jedynie do określenia, kogo zaliczamy do mniejszości narodowej na Litwie. Jak mówi, mniejszości narodowe pragną posiadać prawo do używania języka ojczystego, do oświaty i żeby te prawa były realnie im zapewnione, a nie żeby istniały tylko na papierze — jako wymieniony punkt w ustawie.

— W proponowanej ustawie nie był także poruszony aspekt religijności; być może Polaków to nie dotyczy, ale innych narodowości to tak. Osobiście głosowałam przeciwko przyjęciu tej ustawy. Na początku myślałam, że tę ustawę trzeba będzie skorygować, ale teraz widzę, że trzeba w niej wszystko zmienić.

12.>>

■ Litewski parlament po raz kolejny odrzucił projekt Ustawy o mniejszościach narodowych Fot. Dainius Labutis, ELTA

11.>>

Nie odpowiada ona ani konwencji ramowej o mniejszościach narodowych, ani dwustronnej umowie między Litwą i Polską, w której istnieją konkretne zapisy dotyczące zobowiązań obu stron. Podczas dyskusji zgłosiłam dziesiątki propozycji i wszystkie zostały odrzucone. Po tej dyskusji w czasie głosowania zrozumiałam, że ta ustawa nikogo nie obchodzi — mówi z żalem Rita Tamašunienė.

Posłanka zaznaczyła, że produktywnej dyskusji nie było. Wszystko, według rozmówcy, wskazywało na to, że to ani nikogo nie obchodzi, ani że politycy nie rozumieją potrzeby mniejszości narodowych.

— Wszystko wyglądało jak przedstawienie; nic nie świadczyło o chęci przyjęcia tego aktu prawnego — mówi Tamašunienė.

— Do 15 listopada, zanim zostanie zaprzysiężony nowy Sejm, mamy jeszcze cztery posiedzenia. Podczas któregoś z nich najprawdopodobniej odbędzie się głosowanie w sprawie Ustawy o mniejszościach narodowych, ale już bez żadnej dyskusji. Albo zostanie ono przeniesione na nieokreśloną przyszłość i nowy rząd będzie ją rozpatrywał ponownie — podkreśla nasza rozmówczyni.

„POTRZEBNA NIE TYLKO USTAWA, ALE TEŻ ŚRODKI”

Członek frakcji Związku Demokratów „W imię Litwy” Vytautas Bakas w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że Litwa i tak za późno przyjmuje taką ustawę i że bardzo jej potrzebujemy, ale potrzebujemy również środków, które zapewnią, że integracja mniejszości narodowych przebiegnie sprawnie.

— Trudno mi powiedzieć, dlaczego ta ustawa nie została przyjęta. Prawdopodobnie posłowie do Sejmu musieli udać się do swoich okręgów wyborczych przed wyborami i po prostu nie było wystarczającej liczby głosów. Głos mniejszości narodowych powinien być wysłuchany przy przyjmowaniu tej ustawy, bo tam jest szereg logicznych i uzasadnionych propozycji. W trakcie głosowania, co mnie trochę zasko-

Rita Tamašunienė
Fot. Dainius Labutis, ELTA

czyło i wydawało się niezgodne z zasadami, nie chciano pozwolić Ricie Tamašunienė przedstawić poprawki. Jest to nie do zaakceptowania. Zaapelowałem do moich kolegów, aby przynajmniej wysłuchali ludzi, którzy reprezentują mniejszości narodowe i by następnie te propozycje mogły zostać przedyskutowane w parlamencie — zaznacza Vytautas Bakas.

„SZCZEGÓLNE ZNACZENIE MA POWSTAJĄCY ZAPIS PRAWNY”

Ewelina Dobrowolska, minister sprawiedliwości w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że Litwa ratyfikowała Konwencję ramową Rady Europy o ochronie mniejszo-

Aleksander Radczenko
Fot. Marian Paluszkiwicz

Ewelina Dobrowolska
Fot. Julius Kalinskas, ELTA

ści narodowych w 2000 r. Jednak obecnie w prawie krajowym nie ma Ustawy o mniejszościach narodowych, która definiowałaby, kto jest objęty regulacjami w tym obszarze i jakie są zobowiązania horyzontalne państwa wobec tych osób. Organizacje międzynarodowe stale komentują brak regulacji na Litwie, a brak definicji często utrudnia rozróżnienie między mniejszościami narodowymi a polityką migracyjną.

— Projekt Ustawy o mniejszościach narodowych przewiduje pozytywne i bardzo ważne kroki naprzód w zakresie regulacji mniejszości narodowych. Przede wszystkim ujednolicono definicję mniejszości narodowej. Projekt ustawy definiuje osobę należącą do mniejszości narodowej jako obywatela Republiki Litewskiej mieszkającego na terytorium Republiki Litewskiej, który ma tożsamość narodową inną niż Litwini i dąży do jej zachowania. Projekt ustawy określa również podstawy reprezentacji mniejszości narodowych w relacjach z instytucjami państwowymi, podstawowe zasady regulujące wdrażanie praw i wolności mniejszości narodowych, a także edukację mniejszości narodowych, z dodatkowymi zabezpieczeniami, gdy język edukacji mniejszości narodowych jest również językiem Unii Europejskiej. Wreszcie, definiuje pojęcie historycznych mniejszości narodowych — mówi minister Dobrowolska.

13.>>

12.>>

Według szefowej resortu sprawiedliwości wszystkie te regulacje są pozytywnymi i bardzo potrzebnymi zmianami w ramach prawnych. Polityk twierdzi, że stworzą one silne zaangażowanie państwa na rzecz mniejszości narodowych i jego obywateli. Ustawa o mniejszościach narodowych oddziela też politykę migracyjną od polityki mniejszości narodowych i nie pozwala na utożsamianie mniejszości narodowych z osobami niebędącymi obywatelami Litwy. Jednocześnie pozwala na ukierunkowanie finansowania państwowego dla polskiej mniejszości narodowej.

— Szczególnie znaczenie w tym zakresie ma powstający zapis prawny — instytucje i organy państwowe zapewnią warunki do pielęgnowania języka ojczystego mniejszości narodowej — mówi minister.

„USTAWA NIE TRAKTUJE WSZYSTKICH JEDNAKOWO”

Wiceprzewodniczący Litewskiej Partii Socjaldemokratycznej, mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że z zadowoleniem przyjmuje fakt wprowadzenia poprzez ustawę definicji mniejszości narodowej, precyzyjnie określając, kim są jej przedstawiciele w naszym społeczeństwie. Według mera, to może m.in. zapobiec manipulacjom, zwłaszcza ze strony skrajnej prawicy, która wielokrotnie nadużywała tego terminu.

— Niemniej jednak, w kontekście oświaty, ustawa nie traktuje wszystkich mniejszości jednakowo. Jeden z przepisów gwarantuje przedstawicielom mniejszości narodowych prawo do nauki w języku ojczystym w placówkach kształcenia ogólnego i pozaformalnego, ale jednocześnie uzależnia to od obowiązujących umów międzynarodowych Litwy z krajami Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Oznacza to, że niektóre mniejszości będą miały dostęp do edukacji w swoim ojczystym języku, podczas gdy inne — nie. Warto pamiętać, że na Litwie funkcjonują nie tylko polskie szkoły, ale również

Robert Duchniewicz
Fot. Marius Morkevičius, ELTA

rosyjskie i białoruskie — zaznacza mer rejonu wileńskiego.

Robert Duchniewicz zaznacza, że obecny projekt ustawy nie rozwiązuje wszystkich problemów mniejszości narodowych. Zawiera wiele ogólnikowych deklaracji i odniesień, które nie dotyczą istoty sprawy.

— Co więcej, ustawa przygotowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości jest dość ogólna i odsyła do innych aktów prawnych, co może rodzić trudności w jej stosowaniu. Od dawna zaznaczam, że socjaldemokraci opracowali bardziej liberalny projekt Ustawy o mniejszościach narodowych, który kompleksowo reguluje różne kwestie, w tym np. problem związany z nazwami topograficznymi. Problem nazewnictwa miejscowości w nowej ustawie pozostaje nierozwiązany, co prowadzi do kolejnych postępowań sądowych, w których wciąż uczestniczymy — mówi mer rejonu wileńskiego.

„USTAWA KOMPROMISOWA”

Aleksander Radczenko, doradca przewodniczącej Sejmu Viktoriji Čmilytė-Nielsen w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że Ustawę o mniejszościach narodowych ocenia jako krok w dobrym kierunku. Uważa, że jest to pewnego rodzaju kompromis pomiędzy oczekiwaniami mniejszości narodowych, oczekiwaniami tej bardziej liberalnej

Vytautas Bakas
Fot. Andrius Ufartas, ELTA

części litewskiego społeczeństwa i tymi bardziej konserwatywnymi grupami społecznymi.

— Ustawa o mniejszościach narodowych powinna rozwiązać kilka ważnych kwestii. Po pierwsze ustalić, kto jest mniejszością narodową — dotychczas nie było żadnego aktu prawnego, który by regulował te kwestie. Druga sprawa dotyczy całego systemu, mechanizmów instytucjonalnych regulujących dbałość państwa o mniejszości narodowe. Ustawa powinna odpowiadać na pytanie, kto formuje politykę wobec mniejszości narodowych, a jednocześnie, w jaki sposób w formowaniu tej polityki uczestniczą mniejszości narodowe. „Są to oczywiście sprawy ważne, ale tu się zaczynają schody. Ta ustawa o mniejszościach narodowych nie rozwiązuje tych kwestii, które dla mniejszości narodowych są bardzo ważne, które przez te 14 lat, odkąd wygasła Ustawa o mniejszościach narodowych, były przez mniejszości narodowe podejmowane, poruszane jako ich postulaty. Przede wszystkim chodzi tu o używanie języków mniejszości narodowych w życiu publicznym. Chodzi także o relacje z urządami państwowymi, samorządami, o dwujęzyczne nazwy ulic, miejscowości i tak dalej. Niestety tych wszystkich kwestii ustawa nie rozwiązuje — mówi Aleksander Radczenko.

Dawid Jurewicz – młody ambasador polskości na Litwie

Dawid Jurewicz, 19-letni mieszkaniec Czarnego Boru, został uhonorowany na IV Gali Osobowości Polonijnej Roku im. Edyty Felsztyńskiej w Hanowerze.

Dawid jest nie tylko zaangażowanym działaczem społecznym, ale także tancerzem, muzykiem, prowadzącym różnorodnych imprez i studentem. Jego wszechstronność, działalność na rzecz społeczności polskiej na Litwie została doceniona przez kapitułę plebiscytu i to sprawiło, że znalazł się w gronie wyróżnionych, mimo młodego wieku.

Gala Osobowości Polonijnej Roku im. Edyty Felsztyńskiej, na której został nagrodzony Dawid, to prestiżowe wydarzenie organizowane dla Polonii i Polaków mieszkających poza granicami kraju. Nagroda przyznawana jest osobom, które wyróżniają się swoimi osiągnięciami na polu działalności społecznej, kulturowej czy zawodowej, promując polskość w różnych częściach świata.

Agnieszka Skinder: Dawidzie, gratulacje z okazji prestiżowego wyróżnienia. Jak się czujesz po otrzymaniu nagrody na gali w Hanowerze?

Dawid Jurewicz: Dziękuję! Była to dla mnie wielka niespodzianka, bo decyzja o udziale była dość spontaniczna. Pani Krystyna Wołejko, kierowniczka zespołu „Hałas”, w którym tańczę, zaproponowała mi udział. Pomyślałem, czemu nie? Jestem aktywnym działaczem w Czarnym Borze i rejonie wileńskim, więc zgłosiłem się. Było aż 50 kandydatów z całego świata, a ja byłem najmłodszy.

Byłeś najmłodszym laureatem. Jak się z tym czujesz?

To była już czwarta edycja gali i po raz pierwszy najmłodszy uczestnik, taki jak ja, otrzymał wyróżnienie. Zostałem nagrodzony wraz z trzema innymi osobami. To dla mnie wielka motywacja, by dalej działać społecznie.

Czy inne osoby z Litwy również były laureatami tego konkursu?

Tak, w ubiegłym roku nagrodę otrzymała pani Sabina Gielwanowska, wilnianka, która obecnie miesz-

Dawid Jurewicz od lat bierze udział w wielu inicjatywach związanych z promowaniem polskiej kultury

ka w Kanadzie i prowadzi tam polski program radiowy.

Co dla Ciebie oznacza ta nagroda?

To wyróżnienie jest dla mnie niezwykle ważne. Mam 19 lat, a już zdobyłem tak prestiżową nagrodę. To naprawdę motywuje mnie do dalszej pracy i angażowania się w różne inicjatywy.

Opowiedz nam o sobie — jak wyglądało Twoje dzieciństwo i młodość w Czarnym Borze?

Rozpocząłem naukę w gimnazjum im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Czarnym Borze. W kościele pan Wiesław Dudziński zebrał chóręk młodzieżowy „Niebiańskie Dzieci”, w którym śpiewałem. To były wyjątkowe czasy, które zachęciły mnie do muzyki. Rodzice zapisali mnie później do Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie, gdzie uczyłem się gry na fortepianie. Występowałem na różnych konkursach, a obecnie czasami gram na organach podczas mszy w naszym kościele, zastępując organistę Wiesława Dudzińskiego.

Czym się jeszcze zajmujesz?

Jestem studentem Wydziału Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego. Prowadzę Facebook kościoła w Czarnym Borze. Mimo że już ukończyłem szkołę, często wracam, by pomagać w różnych imprezach, prowadzę je i współpracuję przy tworzeniu scenariuszy razem z nauczycielami.

Kilka dni temu Czarny Bór odwiedziły Pierwsze Damy Polski i Litwy — Agata Kornhauser-Duda oraz Diana Nausėdienė. Jakie były wrażenia?

To był wyjątkowy dzień dla naszego gimnazjum i całej społeczności. Prowadziłem tę uroczystość i pomagałem przy scenariuszu. Pierwsze Damy były pod wrażeniem atmosfery i serdeczności, zwłaszcza pani Agata Kornhauser-Duda, która wyraziła swoje uznanie dla szkoły i naszej małej społeczności. Nasza Pani Dyrektor opowiedziała o historii gimnazjum, a program artystyczny obejmował polskie i litewskie wiersze, pieśni oraz tańce.

Pochodzisz z Czarnego Boru. Co sprawia, że to miejsce jest tak wyjątkowe?

14.>>

Czarny Bór to wieś, która powstała na początku XX w. Była prestiżową miejscowością wypoczynkową dla wileńskiej elity. W 1924 r. siostry urszulanki przybyły tu, by prowadzić ochronkę dla dzieci, a w tym roku obchodzimy stulecie ich przyjazdu. W Czarnym Borze mieszkał także Józef Mackiewicz, autor powieści „Droga donikąd”, który opisywał naszą miejscowość, a jego córka Idalia Żyłowska uczyła u nas dzieci. W latach 1942–1944 ukrywał się tu również Św. Michał Sopoćko przed władzami okupacyjnymi, z pomocą sióstr urszulanek. Wspominał, że były to jedne z najpiękniejszych lat jego życia.

Jaką rolę odegrała Twoja rodzina w kształtowaniu Twojej tożsamości i pasji do polskiej kultury?

Moja rodzina bardzo mnie wspierała w kształtowaniu mojej polskiej tożsamości. Moja mama ukończyła tę samą szkołę, a mój prapradziadek walczył prawdopodobnie w szeregach Armii Krajowej.

Jesteś studentem na Wydziale Komunikacji Uniwersytetu Wileńskiego. Opowiedz o swoich studiach i dlaczego postanowiłeś studiować tutaj, a nie na przykład w Polsce?

Ciężko byłoby mi opuścić Litwę. Bardzo lubię Wileńszczyznę, Czarny Bór i Litwę. Wyjazd do Polski byłby dla mnie trudny, ponieważ czuję się silnie związany z tym regionem. Oprócz tego, rekrutacja na studia w Polsce jest bardziej skomplikowana, bo zaczyna się wcześniej niż u nas. Studiuję w języku litewskim i radzę sobie całkiem dobrze, niektóre zaliczenia już za mną. Moi litewscy koledzy czasami dziwią się, że jestem Polakiem, bo wielu z nich myśli, że wszyscy Polacy na Litwie to emigranci. Tłumaczę im, że jestem Polakiem mieszkającym na Litwie od urodzenia.

Jak udaje Ci się pogodzić wszystkie obowiązki? Skąd czerpiesz energię?

Z Bożą pomocą. Czasami rodzice pytają: „Gdzie znowu?” (uśmiech). Ale zawsze znajdę czas na realizowanie moich pasji.

Więc gdzie znowu tym razem?

Obecnie przygotowuję się do obchodów stulecia przyjazdu sióstr

„Jestem aktywnym działaczem w Czarnym Borze i rejonie wileńskim, więc zgłosiłem się. Było aż 50 kandydatów z całego świata, a ja byłem najmłodszy” – mówi Dawid

urszulanek do Czarnego Boru. Jestem zaangażowany w przygotowania – pisanie scenariuszy, dekoracje, multimedia, a także w występy zespołu „Hałas”, w którym tańczę od dzieciństwa.

Jakie znaczenie ma dla Ciebie bycie Polakiem na Litwie?

Bycie Polakiem na Litwie daje ogromne możliwości. Mogę mówić w pięciu językach, mam dostęp do dwóch kultur – polskiej

i litewskiej. Czuję, że mam więcej możliwości rozwoju niż przeciętny Polak czy Litwin.

Jakie masz marzenia?

Pozostać dobrym człowiekiem, nikogo nie zawieść i ofiarować się na rzecz bliźniego.

Rozmawiała Agnieszka Skinder

Fot. archiwum pryw. D. J.

MRF MEDIJU
REMIMO
FONDAS

Dawid jest nie tylko zaangażowanym działaczem społecznym, ale także tancerzem, muzykiem, prowadzącym różnorodnych imprez i studentem

Przedłożono projekt budżetu, prezydent zawiedziony obronnością

Rząd Litwy przedstawił projekt budżetu na 2025 r., który kładzie nacisk na kilka kluczowych obszarów: wzmocnienie obronności, wzrost dochodów ludności oraz rozwój opieki zdrowotnej.

Budżet ten został nazwany przez minister finansów Gintarė Skaistė „budżetem spełnionych obietnic”. Projekt wywołał krytykę ze strony opozycji i prezydenta — wskazano na deficyt budżetowy oraz niedofinansowanie niektórych kluczowych sektorów. Premier nie pozostawiła krytyki bez odpowiedzi.

Priorytety obejmują m.in. indeksację emerytur, podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli, zwiększenie płacy minimalnej oraz dodatkowe środki na bezpieczeństwo narodowe.

KIERUNKI – M.IN. BEZPIECZEŃSTWO I SEKTOR PUBLICZNY

Minister finansów Gintarė Skaistė wskazuje, że głównymi priorytetami budżetu są poprawa

dochodów ludności oraz wzrost nakładów na obronność i bezpieczeństwo. Oczekuje się, że dochody państwa wyniosą 17,98 mld euro, a wydatki osiągną poziom 23,02 mld euro, co oznacza wzrost wydatków o 11,7 proc. w stosunku do roku poprzedniego.

Deficyt budżetowy wyniesie 3 proc. PKB, podobnie jak w 2024 r. Mimo tak dużego deficytu, rząd planuje realizację zobowiązań wynikających z ustaw i porozumień politycznych, takich jak wzrost emerytur, płac w sektorze publicznym oraz dalsze finansowanie projektów infrastrukturalnych.

„Widzimy, że wracamy do normalności, jeśli chodzi o gospodarkę” — mówiła minister Skaistė, podkreślając, że po okresie znacznych wahań związanych z inflacją,

budżet stabilizuje się na poziomie nominalnego wzrostu PKB wynoszącego około 5 proc.

WZMOCNIENIE SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ

Jednym z najważniejszych elementów budżetu jest znaczne zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną. Budżet ubezpieczenia zdrowotnego wzrośnie w 2025 r. o 13,8 proc., co oznacza dodatkowe 480 mln euro. Minister zdrowia Aurimas Pečkauskas zaznacza, że środki te mają być przeznaczone na szereg kluczowych inicjatyw mających na celu poprawę dostępu do opieki zdrowotnej oraz podniesienie jakości usług medycznych.

17.>>

Temat budżetu ma wrócić do Sejmu na posiedzeniu plenarnym 21 listopada Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA

16.>>

„Planujemy zwiększyć zespół lekarzy rodzinnych i rozszerzyć zakres badań, które będą mogli przeprowadzać” — mówi Pečkauskas, dodając, że celem tych działań jest lepsze zarządzanie kolejkami do usług medycznych. Minister wskazuje również na rozwój ambulatoryjnych zespołów specjalistycznych w dziedzinie zdrowia psychicznego oraz zwiększenie nakładów na diagnostykę i leczenie onkologiczne.

Znaczna część budżetu ubezpieczenia zdrowotnego, około 70 proc., zostanie przeznaczona na usługi indywidualnej opieki zdrowotnej, natomiast 18 proc. na leki oraz sprzęt medyczny, w tym ortopedyczny. Dodatkowo, planowane jest podniesienie podstawowych cen niektórych usług szpitalnych, takich jak medycyna ratunkowa i intensywna terapia.

PREZYDENT O OBRONNOŚCI: „ROBIMY KROK WSTECZ”

Jednym z kluczowych wyzwań, jakie stawia przed sobą rząd, jest wzmocnienie obronności kraju. Mimo że wydatki na obronność mają wynieść nieco ponad 3 proc. PKB, co oznacza ok. 2,5 mld euro, prezydent Gitanas Nausėda wyraził rozczarowanie, podkreślając, że nie jest to zgodne z ambitnymi planami, które Litwa nakreśliła na najbliższe lata.

„Nie będziemy w stanie zrealizować planu stworzenia dywizji narodowej do 2030 r. przy obecnym poziomie finansowania” — powiedział Nausėda, podkreślając, że przyszły rok to „krok wstecz” jeśli chodzi o wydatki na obronność.

Prezydent zaznaczył, że konieczne będą korekty budżetu, aby zapewnić wystarczające środki na realizację długoterminowych celów związanych z bezpieczeństwem narodowym.

Rząd planuje, aby część funduszy na obronność pochodziła z Funduszu Obronności (lit. Gynybos fondas), co ma wzmocnić strategiczne inwestycje, jednak prezydent zauważył, że w kontekście międzynarodowych zobowiązań Litwy środki te są niewystarczające.

„Fascynuje mnie ta mowa opozycji, która oskarża nas o wydawanie więcej niż zbieramy, ale jednocześnie proponuje jeszcze większe wydatki” — skomentowała premier Fot. Andrius Ufartas, ELTA

BYŁY PREMIER BUTKEVIČIUS: „ZADŁUŻANIE PAŃSTWA”

Opozycja ostro krytykuje projekt budżetu, wskazując na rosnący deficyt oraz problemy z finansowaniem kluczowych sektorów. Były premier Algirdas Butkevičius ze Związku Demokratów „W imię Litwy” oskarżył rząd o nadmierne zadłużanie kraju w imię krótkoterminowych decyzji politycznych.

„Zwiększacie wydatki poprzez uchwalanie różnych ustaw, zwiększacie zobowiązania finansowe bez zrównoważonych długoterminowych dochodów” — mówił Butkevičius, zaznaczając, że deficyt budżetowy przekracza 5 miliardów euro, co jest największym deficytem od 2020 r.

Kolejnym punktem krytyki jest brak podwyżki stawki dochodu niepodlegającego opodatkowaniu (lit. neapmokestinamas pajamų dydis, NPD). Prezydent Nausėda wyraził rozczarowanie tym faktem, argumentując, że wzrost NPD o 50 euro mógłby poprawić sytuację najuboższych grup społecznych. „Brakowało mi wzrostu stawki dochodu wolnego od podatku” — podkreślił Nausėda. Minister finansów broniła się wyjaśniając, że podwyżka NPD była niemożliwa ze względu na brak przyjęcia niektórych reform podatkowych przez Sejm w zeszłym roku.

Opozycja skrytykowała również plany obniżenia finansów na drogi o 11 proc. Aidas Gedvilas ironicznie stwierdził, że takie cięcia mogą uniemożliwić mieszkańcom Litwy korzystanie z krajowej infrastruktury drogowej.

„Czy waszym celem jest, aby nie tylko czołgi wroga, ale także obywatele Litwy nie mogli jeździć po naszych drogach i mostach?” — pytał Gedvilas.

„KRYTYKUJĄC DEFICYT SAMI PROPONUJECIE WYŻE KOSZTY”

Premier Ingrida Šimonytė odpowiedziała na krytykę, zaznaczając, że rząd realizuje zobowiązania zapisane w ustawach i porozumieniach.

Podkreśliła, że oskarżenia o nadmierne wydawanie środków są nieuzasadnione, biorąc pod uwagę fakt, że opozycja sama proponuje zwiększenie wydatków lub obniżki podatków, co prowadziłoby do jeszcze większego deficytu.

„Zawsze fascynuje mnie ta mowa opozycji, która oskarża nas o wydawanie więcej niż zbieramy, ale jednocześnie proponuje jeszcze większe wydatki lub obniżki podatków” — skomentowała premier.

Projekt budżetu czeka na swoje poprawki i kolejne czytania w litewskim Sejmie. Temat ma wrócić na posiedzeniu plenarnym 21 listopada. ■

Apolinary Klonowski
na podst. LRS, BNS, inf. wł.

Startuje plebiscyt „Polak Roku 2024”

Po raz 27. nasi Czytelnicy wraz z Kapitułą Konkursu wytypują „Polaka Roku”, osobę najbardziej zasłużoną dla polskości na Litwie.

Rusza etap zgłoszeń kandydatów. Zgłoszenia można wysyłać do końca października br.:

- **poczta elektroniczna** na adres reklama@kurierwilenski.lt

- **na adres redakcji:**
„Kurier Wileński”, Birbynių 4A,
LT-02121 Vilnius, Lietuva
z dopiskiem „Polak Roku 2024”

- **Zgodnie z regulaminem** plebiscytu zwycięzcy konkursu z lat poprzednich nie mogą być powtórnie zgłaszani.

- Kapituła plebiscytu, składająca się z laureatów poprzednich edycji konkursu, spośród zgłoszeń **wyberze 10 osób typowanych** do tytułu.

- **W kolejnym etapie**, etapie głosowania, konkursu Czytelnicy będą mogli oddać swój głos na wybranego kandydata.

- Na łamach „Kuriera Wileńskiego” będą publikowane wywiady z nominowanymi do tytułu „Polaka Roku”, by Czytelnicy mogli zapoznać się z ich wkładem.

Redakcja miała gości. Tradycja tradycją, ale rozmawialiśmy też o innowacjach

Apolinary Klonowski

W piątek 18 października redakcję „Kuriera Wileńskiego” odwiedziła wycieczka złożona z harcerzy Polski i Belgii, a także z przedstawicieli Fundacji dla Rodaka oraz Radia Olsztyn.

OD „CZSZ” DO „KW”

Odwiedzający redakcję zapoznali się z historią jednego polskiego dziennika poza Polską wraz z jego początkami. Poznając historię „Czerwonego Sztandaru” i później „Kuriera Wileńskiego” zapoznali się z wieloma momentami z historii polskiej społeczności na Litwie oraz relacji polsko-litewskich: sprawa rafinerii w Możejkach, odkłamywanie wizerunku Armii Krajowej w dyskursie publicznym oraz niedopuszczenia do przejęcia społeczności Polaków na Litwie przez nieprzychylne siły w latach 90.

Nie tylko mieli możliwość własnymi rękoma dotknąć gazety, która wyszła świeżo ze składarki. Mogli niektóre z tych gazet — jako numery

jutrzejsze, nie dzisiejsze czy wczorajsze! — zabrać ze sobą. Przy okazji porozmawialiśmy o znaczeniu papierowego wydania i o tym, jak umiejętnie korzystając można nim dużo spraw załatwić, szczególnie w dobie szumu informacyjnego.

TRADYCJA TO JEDNO, PRYM WIODĄ INNOWACJE

Jednak nie samą tradycją człowiek żyje i rozmawialiśmy także o innowacjach — o programowaniu języka i typografii, pierwszej fotografii cyfrowej w 2003 r., o nowoczesnych technologiach, bez których nowoczesna redakcja „Kuriera Wileńskiego” nie miałaby możliwości wydawania dziennika i magazynu, jak to ma miejsce obecnie.

Rozmawialiśmy także o trwającym obecnie Plebiscycie Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku 2024”. Niestety, ze względu na brak czasu, nie zdążyliśmy zapoznać się z laureatami poprzednich edycji, jednak lepszy jest niedosyt niż przesyt.

JAKIEJ NARODOWOŚCI BYŁ ADAM MICKIEWICZ?

Nie zabrakło także pytań dotyczących samej społeczności Polaków na Litwie i historii. Padły pytania o narodowość Adama Mickiewicza, rozmawiano o spektrum tożsamości rodzeństwa Bacewiczów i rozpatrywano różne sposoby pojmowania polskości na Litwie, Białorusi i Ukrainie. Niestety czas naglił i spotkanie musiało przebiegać w dość szybkim tempie.

Goście wymienili się swoimi spostrzeżeniami i nie pozostali dłużni, przedłożyli redakcji zaproszenie m.in. do Olsztyna.

Spotkanie odbyło się w czarującej atmosferze (jako prowadzący wycieczkę mam nadzieję, że ten opis nie jest daleki od prawdy). Choć nie zmieściliśmy się w obiecaną godzinę, to po uśmiechach sądząc, odwiedzający wyszli raczej z pozytywnymi wrażeniami.

Dziękujemy za zdjęcia i pozytywne odezwy oraz pozostawione upominki. Zatem — do zobaczenia! ■

Gościliśmy w naszej redakcji harcerzy Polski i Belgii, a także z przedstawicieli Fundacji dla Rodaka oraz Radia Olsztyn
Fot. Druhna Ola z ZHP Belgia

140. rocznica urodzin admirała, Polaka z wyboru: kim był Józef Unrug?

Urodził się w rodzinie pochodzenia niemieckiego i do końca życia mówił z silnym akcentem. Kiedy jako dowódca polskiej Floty i Obrony Wybrzeża trafił do niewoli, namawiano go do przejścia na stronę Rzeszy. Kontradmirał Józef Unrug odpowiedział krótko: „1 września 1939 r. zapomniałem, jak się mówi po niemiecku”.

SPECJALNA WYSTAWA

Wernisaż wystawy „Admirał Józef Unrug, dowódca i wychowawca” odbył się w centrum Szczecina, na placu Zgody (15 października 2024). Jego organizatorem było Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN, w imieniu którego wszystkich przybyłych powitał Krzysztof Męciński, dyrektor szczecińskiego oddziału IPN. Przemawiał również prof. Jaromir Mysłowski z Politechniki Morskiej w Szczecinie. Po wystawie oprowadzał Maciej Frycz, pracownik szczecińskiego IPN i jej kurator. Była to szczecińska premiera wystawy, choć wcześniej, w ostatni weekend czerwca — w święto Marynarki Wojennej, była ona prezentowana w Świnoujściu.

Wystawa powstała w związku z 140. rocznicą urodzin dowódcy Floty Marynarki Wojennej adm. Józefa Unruga. Był on, obok komandora Bogumiła Nowotnego (oficera austro-węgierskiej i polskiej marynarki wojennej, pułkownika Marynarki Wojennej i pierwszego jej dowódcy) i admirała Kazimierza Porębskiego (wiceadmirała Marynarki Wojennej w latach 1919–1925) — jednym z najważniejszych ojców Polskiej Marynarki Wojennej. Celem wystawy było przypomnienie tej postaci w Szczecinie, mieście tak bardzo związanym z gospodarką morską i polskim morzem. Admirał był bowiem jedną z najważniejszych osób w historii Polski i ludzi morza. Był przecież dowódcą i wychowawcą, oficerem, wielkim patriotą i wychowawcą pokoleń marynarzy, współtwórcą polskiej Marynarki Wojennej.

Admirał Józef Unrug w 1930 r.
Fot. domena publiczna

FLAGA ADMIRAŁA

Na wystawie znalazło się ok. stu niepublikowanych dotąd nigdzie zdjęć otrzymanych od jego najbliższej rodziny mieszkającej we Francji. Niestety wiedza o zasługach i życiorysie admirała jest ciągle mało spopularyzowana w polskim społeczeństwie. Na wystawie znalazł się wyjątkowy eksponat, pochodzący z Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni. Była to ocalała, osobista flaga admirała Józefa Unruga. Została zabezpieczona przez Fryderyka Walkowsa, szypa Rybołóstwa Morskiego podczas walk w obronie polskiego wybrzeża w roku 1939 i przechowana przez cały okres wojny. Flagą trafia, u schyłku lat siedemdziesiątych, za sprawą jego rodziny, w ręce ówczesnego dyrektora muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, gdzie jest eksponowana do dnia dzisiejszego. Efektem działań szczecińskiego oddziału IPN, prowadzonych na użytek tego projektu, było wyto-

czenie okolicznościowego znaczka z motywem repliki flagi.

Jeśli zaś chodzi o lokalne akcenty szczecińskie, to należałoby uznać pierwsze upamiętnienie admirała jeszcze w okresie PRL. Odnosi się to do wydanego z inicjatywy szczecińskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego okolicznościowego medalu z wizerunkiem admirała Józefa Unruga. Medal ten został wybity dwustronnie w dwóch nakładach po 500 sztuk. Jego pomysłodawcą był Franciszek Łuczko, wieloletni prezes szczecińskiego oddziału tego towarzystwa, zaś jego projektantką była medalierka i projektantka polskich monet Stanisława Wątróbska-Frindt. Medal został wydany w roku 1985.

WYBRAŁ POLSKOŚĆ

Przyszły kontradmirał urodził się 7 października 1884 r., jako Joseph von Unruh, na terenie Brandenburgii. Jego ojciec był generałem majorem pruskiej gwardii, jednak rodzinne Prusy darzył dużą niechęcią. Aby służyć w armii, przyjął jednak niemiecką wersję zapisu swojego nazwiska. Mając świadomość polskich korzeni, zdecydował się wychować swoich synów w polskiej kulturze i w oparciu o tradycje patriotyczne. Po przejściu na emeryturę w 1870 r. ostatecznie zerwał z niemieckością, nabył majątek na terenie Wielkopolski i zamieszkał tam wraz z rodziną.

Józefa ciągnęło jednak do morza. Ówczesna cesarska marynarka niemiecka była nie bez racji uznawana za jedną z najlepszych na świecie, a doświadczenie tam zdobyte miało w przyszłości za procentować. W roku 1923 niespodziewanie zrezygnował ze służby, tłumacząc tę decyzję problemami zdrowotnymi. Tak naprawdę przyczyną był konflikt personalny w armii. Zajął się swoim majątkiem, gdzie zadbał o wprowadzenie szeregu nowinek technicznych i usprawnienie produkcji rolnej.

20.>>

Nie wytrzymał jednak długo, a jego kariera nabrała rozpędu w 1925 r., kiedy mianowano go dowódcą polskiej Floty. Siedem lat później został awansowany na stopień kontradmirała.

Wiadomość o powrocie Rzeczypospolitej na mapę Europy przyjął z radością. W 1919 r. zgłosił się do polskiego dowództwa, deklarując gotowość służby. Doświadczenie i zdobyta wiedza przeważały nad słabą znajomością języka. Potwierdzeniem woli zaangażowania na rzecz ojczyzny był zakup pierwszej pływającej jednostki, niemieckiego parowca „Wotan”. Niemcy odmówili sprzedaży rządowi w Warszawie, więc Unrug kupił go za własne pieniądze i podarował Polsce do patrolowania Bałtyku. To właśnie ten statek, pod nazwą ORP „Pomorzanin” — stanowił załazek tworzącej się floty. Po latach wspominał: „Byłem wtedy po raz pierwszy i ostatni w swej karierze właścicielem okrętu wojennego”.

W sierpniu 1939 r. ogłoszono powszechną mobilizację. Unrugowi powierzono stanowisko dowódcy Floty i Obrony Wybrzeża podległego bezpośrednio naczelnemu wodzowi. Kontradmirał nie miał złudzeń i doskonale zdawał sobie sprawę z różnicy potencjałów militarnych. Przewaga przeciwnika była dziesięciokrotna,

Przybyłych na wernisaż powitał Krzysztof Męciński, dyrektor szczecińskiego oddziału IPN Fot. Leszek Wątróbski

o czym zresztą informował dobrze poinformowany wywiad. Rozumiał, że Polska nie ma szans w konfrontacji z Niemcami. Dlatego też zaproponował wdrożenie planu „Pekin” — czyli ewakuację trzech niszczycieli do Wielkiej Brytanii w obliczu nadciągającej wojny. Pomysł wycofania dywizjonu kontrtorpedowców podyktowany był przekonaniem o wysokim ryzyku niepotrzebnego zniszczenia cennych okrętów, które mogłyby się przydać w dalszej fazie wojny. Unrug miał rację. Niszczyciele „Burza”, „Błyskawica” i „Grom” odegrały ważną rolę

w późniejszych walkach przeciwko agresorowi. Kiedy polska armia kapitulowała we wrześniu 1939 r. na kolejnych odcinkach, Półwysep Helski, dobrze ufortyfikowany dzięki staraniom Unruga, bronił się zaciekle ponad miesiąc. W czasie walk kontradmirał bezwzględnie przestrzegał konwencji międzynarodowych i nie zgadzał się na torpedowanie nieuzbrojonych statków. Ostatecznie jego załoga skapitulowała 2 października 1939 r.

Leszek Wątróbski

Po wystawie oprowadzał Maciej Frycz pracownik szczecińskiego IPN i jej kurator Fot. Leszek Wątróbski

Ukryta depresja: objawy

Utajona depresja nie jest stricte diagnozą, bo nie jest zaburzeniem psychicznym. To raczej pojęcie, które zostało stworzone do opisu zespołu zachowań maskujących prawdziwą depresję. Dlatego nie znajdziemy tego terminu w podręcznikach. Jednak nie oznacza to, że nic nam nie dolega, że nie powinniśmy przyjrzeć się sobie dogłębniej, a być może nawet udać się do specjalisty. Przeciwnie, powinniśmy to zrobić, gdy: cechuje nas dążenie do perfekcji i nieustannie towarzyszy nam krytyczny, zawstydzający głos wewnętrzny;

- wykazujemy nadmierne, nieproporcjonalne poczucie odpowiedzialności;
- nie potrafimy nawiązać łączności z bolesnymi emocjami — przemilczamy je i świadomie odrzucamy;
- zamartwiamy się, czując potrzebę samokontroli i kontrolowania otoczenia;
- intensywnie skupiamy się na zadaniach, a poczucie własnej wartości czerpiemy z ich realizacji;
- troszczymy się o innych, ale nie dopuszczamy ich do swojego wewnętrznego świata;
- lekceważymy swoje zranienia i odczuwany smutek, nie okazujemy sobie współczucia;
- cierpimy na współistniejące zaburzenia psychiczne, takie jak zaburzenia odżywiania, lęki, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne lub uzależnienia;
- jesteśmy głęboko przekonani, że podstawą dobrego samopoczucia jest dostrzeganie jasnych stron rzeczywistości.

Fot. Freepik

Czym jest czułość w związku?

O czułości mogą też świadczyć drobne prezenty czy wsparcie w trudnych momentach Fot. Freepik.com

Czułość to delikatny sposób okazywania uczuć, który obejmuje fizyczną bliskość oraz troskę o komfort i szczęście bliskiej osoby. Możemy ją wyrażać zarówno przez przytulanie czy trzymanie za rękę, jak i głębokie rozmowy czy miłe sms-y. O czułości mogą też świadczyć drobne prezenty czy wsparcie w trudnych momentach. Wszystko to tworzy silną więź emocjonalną. Bez czułości związek staje się chłodny i obojętny, a partnerzy powoli oddalają się od siebie.

Warto odróżnić czułość od życzliwości czy uprzejmości. Czułość cechuje się głębszym i bardziej emocjonalnym zaangażowaniem. Wy różnia ją też intymne dopasowanie do indywidualnych potrzeb drugiej strony. Polega na dawaniu bliskiej osobie tego, co dla niej najbardziej znaczące. Ta personalizacja sprawia, że w każdym związku rozwija się nieco inna czułość.

Rola czułości w związku. Czułość odgrywa kluczową rolę w zaspokajaniu naszych podstawowych potrzeb emocjonalnych. Sprawia, że czujemy się otoczeni troską i zrozumieniem. Przytulanie, głaskanie, pocałunek w czoło to gesty, które łagodzą nasze lęki i niepokoje sprawiają, że nasz układ nerwowy uspokaja się, a poziom stresu maleje.

Czułość sprawia, że czujemy się ważni. To pogłębia więź emocjonal-

ną z partnerem i wzmacnia wzajemne zaufanie. Dzięki niej relacja staje się bardziej odporna na ewentualne trudności. Dzięki czułości wiemy, że jesteśmy kochani. Jest ona jednym z najpiękniejszych i najbardziej bezpośrednich sposobów wyrażania tego uczucia.

Przyczyny braku czułości. Brak czułości zawsze ma swoje przyczyny. Dzięki ich zrozumieniu możemy podjąć właściwą decyzję, co dalej zrobić. Czasem należy włożyć w związek więcej pracy, a czasem niestety przychodzi czas, aby go zakończyć.

Różnica doświadczeń lub charakterów. Klasyczny konflikt osobowości lub doświadczeń może powodować, że partnerzy mają odmienne potrzeby. Jedna strona mogła dorastać w rodzinie, w której czułość była na porządku dziennym. Druga strona z kolei nigdy nie była przytulana przez swoich rodziców. Z tego powodu może nieświadomie wydawać się nieco chłodna lub czuć się niekomfortowo, gdy otrzymuje dużo czułości.

Czasem te różnice mogą mieć czysto charakterologiczne podłoże. Np. introwertycy z reguły mogą mieć bardziej zdystansowaną naturę, podczas gdy ekstrawertycy odruchowo całują w policzek wszystkich znajomych. ■

Czy opiniami innych martwię się za bardzo?

Nie jest niczym złym sam fakt, że zależy ci na opinii innych, dopóki z tego powodu nie czujesz dyskomfortu wynikającego w dużej mierze z tego, że zmieniasz się, dostosowujesz do oczekiwań, a nie czujesz na to wewnętrznej zgody, robisz to wbrew sobie. Niebezpieczny nie jest sam fakt zatroskania o to, co pomyślą inni, a uzależnienie poczucia własnej wartości od ich aprobaty. Warto pamiętać, że jest i drugi koniec kija — to arogancja, a więc manifestowanie wysokiego mniemania o sobie połączone z pogardą lub lekceważącym stosunkiem do innych, kompletne, ostentacyjne ich ignorowanie. Żadna z tych skrajności nie służy dobrostanowi. Tu chodzi o rodzaj równowagi — przynajmniej względnej harmonii pomiędzy tym, co mieszka wewnątrz nas, a tym, co pokazujemy na zewnątrz.

Jeśli po to, by zadowolić innych, a kosztem własnego poczucia spełnienia i szczęścia, często zmieniasz: poglądy, podstawowy system wartości, plany dotyczące przyszłości, towarzystwo, z którym spędzasz czas, wygląd, zawodowe cele i pasję, jest spora szansa, że prze-

mujesz się nadmiernie. Każdy ma prawo się zmieniać, ewoluować — także pod wpływem innych ludzi i nie ma w tym niczego złego. Chodzi o to, by dzięki innym zmieniać się dla siebie, a nie wyłącznie po to, by dostąpić zaszczytu spełnienia cudzych oczekiwań. Przykłady takich sytuacji można by mnożyć.

To będzie choćby rezygnacja z wymarzonych studiów na wydziale historii sztuki na rzecz marketingu, który wymyślili dla ciebie rodzice. To sytuacja, w której czujesz się najpiękniejszą kobietą na globie, dopóki twój partner tak właśnie uważa. Brak pochwał i aprobaty to automatycznie zjazd samoceny o dziesięć stopni w dół. Jeżeli przechodzisz w życiu fatalny czas, twoje małżeństwo się sypie, jesteś na rozdrożu, ale — tylko po to, by inni pomyśleli, że jesteś superszczęśliwa — wrzucasz na Fejsa kipiące optymizmem foty z poprzednich rodzinnych wakacji, też powinna ci się zapalić czerwona lampka. Tak jak wtedy, gdy kupujesz samochód, na który cię nie stać, tylko po to, by znajomi czy sąsiedzi nie mogli sobie pomyśleć: „no cóż, ona to sobie jakoś w tym życiu nie radzi”. ■

Niebezpieczny nie jest sam fakt zatroskania o to, co pomyślą inni, a uzależnienie poczucia własnej wartości od ich aprobaty Fot. Freepik.com

Jak zapobiegać wypaleniu w pracy?

1. Bądź czujna na to, kiedy twoja praca przestaje być pasją. Jeśli budzisz się z podniecającym ogniem w brzuchu na myśl o pracy to znaczy, że twoja pasja żyje. Jeśli jednak jest to ścisk w żołądku, nie jest dobrze. Warto rozpoznawać stan, kiedy praca staje się ciężarem, kiedy izolujesz się od współpracowników, kiedy zawodowe osiągnięcia cię już więcej nie cieszą.
2. Rozpoznaj swoją sytuację i pracuj w kierunku rozwiązania. Zadawaj sobie odpowiednie pytania: „Czy jestem pasjonatką?”, „Dlaczego robię to, co robię?”, „Jak bym się czuła, gdybym zmieniła moją sytuację?”, „Co mogę w tym kierunku zmienić dzisiaj?”, „Jakie działania mogę podjąć, aby zmienić moją sytuację?”.
3. Codziennie znajduj czas tylko dla siebie. To nie musi być koniecznie poranny jogging, ale 20 minut w ulubionej kawiarni spędzone po pracy. Dobrze jest, jeśli przez przynajmniej godzinę dziennie, możemy po prostu być, nic nie robiąc i nie czując z tego powodu winy. Znakomicie relaksuje położenie się do łóżka 30 minut przed zaśnięciem z ciekawą książką.
4. Rozmawiaj o pracy z zaufaną osobą. Szukaj wsparcia i innego spojrzenia niż twoje.
5. Bądź otwarta na własne uczucia i potrzeby. Staraj się zawsze być czujna na to, czego potrzebujesz.

Strony opr. na podst. zwierciadło.pl Fot. Freepik.com

Kochani Przyjaciele! Z całą powagą oznajmiam wszech i wobec, iż dzień dzisiejszy — 23 października — mianuję Dniem Bułki z Masłem! Wiadomo, że nie ma nic pyszniejszego, niż świeża bułeczka z masłem na śniadanie! Ale proszę pamiętać, że wypiekanie chleba i tych smakowitych, pulchniutkich bułeczek, to wcale nie bułka z masłem, tylko trudna praca wielu ludzi, którzy pracują wówczas, kiedy Wy śpicie, ażeby rano dostarczyć wszystkim mieszkańcom świeży chlebek na śniadanie.

Legenda Chrzest chleba

Chłopu narodziło się dziecko. Gdy kumowie zanieśli je do kościoła do chrztu, ksiądz ujrzał, w miejscu dziecka leżącego na poduszce, ogień i odesłał ludzi do domu. Kumowie, wróciwszy do domu, spostrzegli znów na poduszce w miejscu ognia dziecko. Więc powtórnie niosą dziecko do chrztu, prosząc o spełnienie ceremonii. Ale i teraz ksiądz chrztu odmawia, widząc w miejscu dziecka leżącą na poduszce rybę.

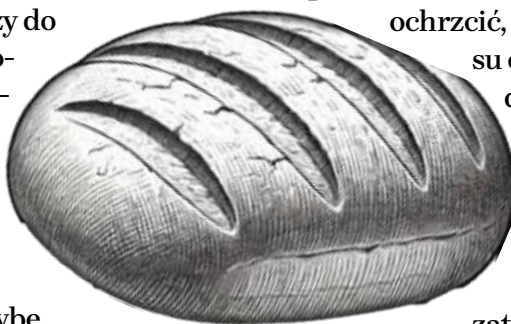
Zmartwione tym grono wraca do domu, lecz przybywszy znajduje dziecko na poduszce w miejscu ryby.

Po raz tedy trzeci biegają wszyscy z dzieckiem do

księdza, prosząc o chrzest. Ksiądz, choć i teraz zobaczył co innego, bo w miejscu dziecka leżącą na poduszce kukielkę chleba, zdecydował się kukielkę ochrzcić, by ludziom biegania a sobie czasu oszczędzić. Zaledwie ceremonii

dopełnił i kukielkę pokropił, chleb zamienił się w dziecko, które odezwało się do księdza mówiąc: „gdybyś mnie ochrzcił jako ogień, spaliłby się cały świat, gdybyś mnie ochrzcił jako rybę, świat zostałby zatopiony, ale żeś ochrzcił mnie jako

kukielkę chleba, to twoje szczęście, bo chleb jest prawdziwym żywotem, więc urodzajem i chlebem darzyć będę świat cały”.

Mówiąc „bułka z masłem”, mamy na myśli coś, co jest niezmiernie łatwe do wykonania, a nawet przyjemne. I wszystko byłoby dobrze, gdyby nie historia, która przytrafiła się Piotrkowi.

„BUŁKA Z MASŁEM”

Obok książek do swej teczki
Wcisnął Piotruś dwie
bułeczki.

Żadnej w papier nie zawinał,
Bo mu nagle — papier zginał.
Dzień był ciepły — w
teczce ciasno

Wypłynęło z bułek masło
I na książkach gęsty tłuszcz
Zrobił tysiąc plam i już.
Gdy to ujrzał — Piotruś zbladł
— Co ja teraz będę jadł?
Rzekł mu Karol: — To
jest jasne!
Książki Piotruś, książ-
ki z masłem!

„Co najbardziej lubię w szkole? – przerwę!”

Zajęcia w szkole to nie tylko trwające 45 minut lekcje, to również przerwy między nimi. Co w tym czasie robią uczniowie? Wchodząc do szkoły podczas przerw słysząc dobiegające z każdej strony głosy. Od razu można zauważyć, że ludzie ci dzielą się na wiele grup.

Plotkujące dziewczyny – widoczne od razu, roześmiane i otoczone chłopakami.

„Piłkarzyki” – codziennie wykonują te same czynności: siadają na tych samych ławkach, jakby mieli niewidzialną rezerwację, są tak samo ubrani, noszą te same torby, rozmawiają o każdym odbywającym się meczu. Dla nich jedyną miłością jest sport. Szkolne kujony przerwy spędzają samotnie, ucząc się do mającej odbyć się lekcji.

Szkolny sklepik – najczęściej odwiedzane miejsce.

Strojnisi – większość dziewcząt wykorzystuje przerwę na poprawę swego wyglądu.

Nadrabiacze – część uczniów wypełnia zadania domowe właśnie na przerwie.

Słuchacze i telefoniści – takich, co słuchają muzyki i korzystają z telefonów komórkowych jest coraz więcej.

Podwórkowcy – tym, którym niestraszne są niskie temperatury powietrza, wychodzą na dwór. Spacerują ze znajomymi po boisku bądź ukradkiem biegną do pobliskiego sklepu.

Wagarowicze – jak to w każdej szkole bywa, są też tacy, którzy obmyślają, jak wymknąć się z „budy” na wagary.

Przechadzając się po korytarzach można usłyszeć, o czym toczą się rozmowy. Najczęściej pojawiającymi się tematami są relacje z minionych dni, chłopcy, streszczenia filmów bądź wydarzeń kulturalnych.

Nie da się dokładnie opisać wszystkich wykonywanych czynności. Dlaczego? Bo mogłoby być ich tyle, ile jest osób w każdej szkole. Jednak, jedno jest pewne – nieważne, co każdy robi, do jakiej klasy chodzi, kto jest jego wychowawcą – wszyscy uczniowie zgodnie uważają, że to, co najbardziej lubią w szkole to – przerwy.

Dzieci i ich prawa

ZASADA RÓWNOŚCI – dzieci nie rodzą się lepsze lub gorsze, jako ludzie są równi – co nie znaczy jednakowi. Kiedy mowa jest o równym traktowaniu przez prawo, to chodzi o jednakowe prawa dla ludzi, niezależnie od tego, czy są bogaci czy biedni, czarni czy biali, niezależnie od płci. Prawo do równego traktowania (przez prawo) nie oznacza, że wszyscy muszą mieć takie same uprawnienia. Są sytuacje, gdy niektórym dzieciom przysługują prawa specjalne, np. dzieciom niepełnosprawnym. Uprawnienia te służą wyrównywaniu szans dla tych, którym z różnych względów trudniej jest żyć. Świadomość własnych praw, możliwości i ograniczeń, oraz norm regulujących zachowania ma bardzo duże znaczenie dla społecznego rozwoju dziecka. Nie będzie rzeczą naganną, jeżeli dzieci nauczą się wymagać od dorosłych respektowania swoich praw, praw przysługujących każdemu człowiekowi, nawet temu małemu.

Na kłopoty z pisownią „nie” z rzeczownikiem, przymiotnikiem i czasownikiem
Z „nie” rzeczownik i przymiotnik niech się łączą jak brat z bratem.
Pisz więc razem: niepoważny, nieuwaga, niedostatek...

Każdy uczeń dobrze wie, że czasowniki piszemy rozdzielnie z „nie”!

Powaga chleba

Pieczyno jest jednym z podstawowych pokarmów znanych na całym świecie. Przeciętny Polak spożywa ok. 100 kg chleba rocznie (najwięcej w Europie). Jemy go kilka razy dziennie w różnych postaciach. A mimo powszechności chleba, do dziś zachował się w nas podświadomy dla niego szacunek. Staramy się, by nie był marnowany i wyrzucany do śmieci. Niektórzy ciągle pilnują, aby nie odwracać chleba „do góry nogami”, oburzają się, gdy ktoś wbija nóż w bochenek. Bo chleb to nie tylko pokarm, ale także ważny symbol, spełniający ogromną rolę w światopoglądzie ludowym, w obrzędach i zwyczajach dorocznych i cyklu życia. Chleb jest formą komunikacji między człowiekiem i zaświatami, przedmiotem jednoczącym społeczność.

Placki z tartymi jabłkami

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pefen mięty”

Placki można przygotować na wiele sposobów, dziś — wersja z tartymi jabłkami. Są delikatne, puszyste, wilgotne i bardzo smaczne.

Podajemy je posypane cukrem pudrem lub polane śmietanką. Lubią je nie tylko dzieci, a sprawdzają się na każdą porę dnia: śniadanie, obiad czy kolację. Przepis jest bardzo prosty i szybki.

Składniki:

- 2 szklanki mąki
- 2 jajka
- 1 szklanka mleka
- 1 łyżeczka oleju
- 1 łyżeczka cukru waniliowego
- szczypta soli
- 2 jabłka
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- olej do smażenia

Wykonanie:

Jajka ubić z solą i cukrem waniliowym, dodać mąkę zmieszaną z proszkiem do pieczenia, olej — wszystko mieszać i dolewać mleko. Ciasto musi być gładkie, bez grudek.

Jabłka obrać i zetrzeć na tarce na dużych oczkach, dodać do ciasta i wszystko wymieszać. Na patelni rozgrzać trochę tłuszczu i kłaść po łyżce ciasta, robiąc małe

Fot. autorka

placki. Smażyć z obu stron na nie dużym grzaniu, uważać, aby placki się nie spaliły, ale też nie mogły być w środku surowe. Placki z jabł-

kami posypać cukrem pudrem, podawać można dla wzbogacenia smaku i witamin z pokrojonymi owocami. ■

Zdrowa i smaczna zupa z jarmużu

Jarmuż jest bardzo zdrowy i smaczny, dziś wykorzystamy go do ugotowania zupy. Zupa z jarmużu jest bardzo delikatna, szybka do przygotowania. Ugotowana bez mięsa, ale można ją też zrobić na wywarze z kurczaka.

Składniki:

- 300-400 g jarmużu • 1 marchew • 1 pietruszka • kawałek selera • 1 cebula
- 2 ząbki czosnku • 0,5 kg ziemniaków
- jajka (1 jajko na osobę) • 1 łyżka mąki
- 3 łyżki śmietany • 1 łyżka masła • sól • pieprz

Wykonanie:

Marchew, pietruszkę i seler obrać, umyć zalać 4 szklanka-

mi wody i zagotować, zmniejszyć grzanie. Ziemniaki obrać, umyć, pokroić w kostkę i po 10 minutach dodać do wywaru, osolić do smaku. Jarmuż oberwać z grubszych łodyg, dokładnie umyć i pokroić na

Fot. autorka

mnijšie kawałki. Cebulę obrać, pokroić w drobną kosteczkę. Na patelni rozgrzać masło, wrzucić cebulkę i przesmażyć, dodać jarmuż i smażyć, aż zmniejszy się ilość jarmużu. Na koniec dodać przeciśnięty czosnek. Całość z patelni dodać do zupy. Ugotować jajka na twardo — po jednym na osobę. Gdy ziemniaki są już miękkie, zaprawić zupę mąką rozmieszaną ze śmietaną, zagotować, doprawić do smaku solą i pieprzem. Zupa z jarmużu jest bardzo delikatna, można do niej dodać soku z cytryny lub kilka listków szczawiu, jeśli wolimy ostrzejszą. Zupę podajemy z dodatkiem ugotowanego i przekrojonego na pół jajka. Smacznego! ■

nie będę się co wieczór walił siekierą w nogę.

Oświadczenie organizatorów koncertu disco polo i sprostowanie

W dzienniku „Kurier Wileński” 17-18 października (nr 117 (19478)) oraz na portalu „Kuriera Wileńskiego” ukazał się artykuł pt. „Skandal na Litwie: Polak organizuje koncert rosyjskich szlagierów pod przykrywką disco polo”.

Opisywaliśmy nieprzychylnie komentarze i publikacje, które spadły na organizatorów koncertu disco polo oraz „list społeczności polskiej”, na który powoływał się portal lrytas.lt. Organizatorzy przysłali do redakcji „Kuriera Wileńskiego” swoje stanowisko, które rzuca inne światło na publikację w litewskich mediach. Publikujemy poniżej tekst oświadczenia. Śródtytuły od redakcji.

NIE JEST ZAPLANOWANY ŻADEN ROSYJSKI ARTYSTA

W sprawie artykułu „Skandal na Litwie: Polak organizuje koncert rosyjskich szlagierów pod przykrywką disco polo”. Żaden rosyjski artysta nie jest zaplanowany i na pewno nie pojawi się na scenie podczas koncertu sylwestrowego Disco Polo 28 grudnia.

Oleg Kenzov jest obywatelem Ukrainy, który od początku wojny wspiera swoją ojczyznę. Zbiera pomoc humanitarną. Zbiera pieniądze na drony. Jego piosenki nie są w całości po rosyjsku, wiele z nich jest po ukraińsku. Część pieniędzy zarobionych na koncertach przekazuje do Ukrainy.

Podróżował po zniszczonych miastach Ukrainy, aby pokazać tym, którzy wciąż mieli wątpliwości co do brutalności wojny.

KENZOV ZA SWĄ POSTAWĘ W ROSJI BYŁBY ZABITY

Kenzov nie odwiedził Rosji, gdy wybuchła wojna. To po prostu niemożliwe. Potępiał rosyjską inwazję od samego początku wojny. Udzielał pomocy Ukraińcom, zawoził pomoc humanitarną do ukraińskich oddziałów i ludności ukraińskiej, do miejsc, w których toczyły się działania wojenne. Napisał kil-

Na Litwie wybuchł skandal po zapowiedzi koncertu disco polo w wileńskiej sali koncertowej Compensa. Organizatorzy koncertu przysłali do redakcji „Kuriera Wileńskiego” swoje stanowisko **Fot. Tomas Vinickas, ELTA**

Imprezy Disco Polo organizujemy od 2012 roku, kiedy to koncerty Disco Polo odbywały się jeszcze w małych salach DKP, Forum Palace. Choć musieliśmy pokonać wiele przeszkód, spopularyzowaliśmy polskie koncerty i to nie tylko Disco Polo. Teraz koncerty polskiej muzyki gromadzą największe sale, a nawet areny na Litwie.

ka pieśni patriotycznych, pieśni o wojnie. Zbierał pieniądze i pomagał kupować drony dla ukraińskich żołnierzy. Po takim czynie, z tak silnym wsparciem dla Ukrainy, żadna podróż do Rosji, nie mówiąc już o koncertach, nie byłaby możliwa; Rosja nie wpuściłaby go, groziłoby mu postępowanie karne, a on nawet by już nie żył.

Pomagając swoim współobywatelom, publicznie potępiając wojnę, doskonale wiedział, że zostanie

wykluczony z Rosji, mimo że mógłby być bardziej rozpoznawalny i zarobić znacznie więcej pieniędzy w Rosji. Jednak świadomie wybrał Ukrainę, a nie pieniądze czy sławę. A nazywanie go rosyjskim, gdy na Ukrainie trwa wojna, to z pewnością największa dla niego obelga.

LOUD FISH TO ZESPÓŁ LITEWSKI ŚPIEWAJĄCY W WIELU JĘZYKACH

Loud Fish to litewski zespół, który wykonuje również covey ukraińskich i litewskich popularnych piosenek, a na koncert 28 grudnia przygotowują również covey polskich piosenek (otrzymaliśmy potwierdzenie korespondencji od organizatorów — przyp. red.).

W opisie wydarzenia czytamy: „Dziś wieczorem na scenie pojawiają się geniusze muzyki tanecznej — zespół coverowy LOUD FISH. W ich repertuarze znajduje się ogromna różnorodność światowych hitów, które łączą pokolenia.

28.>>

Dlatego na koncercie tańczyć będą absolutnie wszyscy, od najmłodszych do najstarszych!". Nigdzie nie wspomniano, że będą śpiewać po rosyjsku.

Jeśli chodzi o Szatunowa, to nie był on przecież moskwininem, przez kilkadziesiąt lat mieszkał z rodziną we Frankfurcie. Szatunow jest również bardzo popularny w Polsce. Wielokrotnie występował na jednej scenie z gwiazdami Disco Polo.

Wydarzenie było transmitowane przez Telewizję Polską, a wszyscy artyści biorący w nim udział byli reprezentantami Disco Polo, co nie przeszkodziło w przedstawieniu Festiwalu jako imprezy Disco Polo, mimo że wśród uczestników był Jurij Szatunow. Sam Szatunow już nie żyje.

A 6 miesięcy temu legendarni przedstawiciele Disco Polo „Boys” skomponowali nawet utwór ku pamięci Szatunowa — „Marcin Miller — Biały śnieg”. Piosenka stała się bardzo popularna w Polsce i otrzymała wiele pozytywnych komentarzy.

KRĘGOSŁUP KONCERTU TO POLSKIE ZESPOŁY

Reszta to polskie zespoły disco polo. Które wykonają swoje największe przeboje.

Imprezy Disco Polo organizujemy od 2012 roku, kiedy to koncerty Disco Polo odbywały się jeszcze w małych salach DKP, Forum Palace. Choć musieliśmy pokonać wiele przeszkód, spopularyzowaliśmy polskie koncerty i to nie tylko Disco Polo. Teraz koncerty polskiej muzyki gromadzą największe sale, a nawet areny na Litwie. Włożyliśmy wiele pracy i wysiłku w to, aby mniejszości mieszkające na Litwie nie chodziły tylko na koncerty rosyjskie, ale chętnie uczestniczyły w koncertach muzyki polskiej.

Kenzov nie odwiedził Rosji, gdy wybuchła wojna. To po prostu niemożliwe. Potępiał rosyjską inwazję od samego początku wojny. Udzielał pomocy Ukraińcom, zwoził pomoc humanitarną do ukraińskich oddziałów i ludności ukraińskiej, do miejsc, w których toczyły się działania wojenne. Napisał kilka pieśni patriotycznych, pieśni o wojnie.

PODZIĘKOWANIA ORGANIZATOROM OD POLSKICH ORGANIZACJI

I zawsze otrzymujemy tylko podziękowania. Nap przykład po współpracy otrzymaliśmy taką wiadomość: „Drodzy organizatorzy wydarzenia, UAB BetMar, Marek Gurnowicz, jesteśmy wdzięczni za wieloletnią współpracę i pomoc, dzięki której osoby niepełnosprawne z Polskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych »LitPolinva« i ich bliscy stale mają możliwość bezpłatnego wstępu na organizowane przez Państwa koncerty zagranicznych artystów, które odbywają się w Wilnie, w sali koncertowej »Compensa«, gdzie łatwo jest dotrzeć osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich i osobom im towarzyszącym. Żałujemy, że jest Pan niesłusznie oczerniany w mediach za putinowską propagandę. Jesteśmy zachwyceni i wdzięczni za wieloletnią przyjaźń i pomoc w zapewnieniu naszym niepełnosprawnym swobodnego dostępu do wspaniałych koncertów, które organizujecie. Życzymy wielu sukcesów i czekamy na dalszą współpracę”.

Organizatorzy,
śródytytuły od redakcji

Polski Teatr w Wilnie – powodzianom: środki powędrują do Głogowa

„Bo to widzisz, kochanku, na tym świecie człowiek człowieka potrzebuje” — właśnie takie słowa zabrzmiały 11 października br. na scenie teatralnej Domu Kultury Polskiej w Wilnie podczas spektaklu „Pan Jowialski” na podstawie sztuki Aleksandra Fredry w reżyserii Inki Dowlasz.

Aktorzy Polskiego Teatru w Wilnie zagrali spektakl charytatywny dla widza nieobojętnego na nieszczęście, które dotknęło powodzian w zachodnio-południowej Polsce. W wyniku akcji zorganizowanej przez zespół Polskiego Teatru w Wilnie zebrano 1640,50 euro, które zostaną przekazane jako pomoc powodzianom.

Dziękujemy wszystkim za hojność i wsparcie akcji charytatywnej!

W związku z tym, że zespół od wielu lat współpracuje z Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie, padła decyzja o przekazaniu zebranych środków dla głogowian. Poniżej zamieszczamy podziękowanie przekazane w imieniu Prezydenta Miasta Głogowa:

„Z wielką wdzięcznością i sercem pełnym radości pragniemy podziękować całemu zespołowi Polskiego Teatru w Wilnie za Wasze wsparcie i zaangażowanie w zbiórkę dla osób dotkniętych skutkami powodzi w Głogowie. Wasza inicjatywa oraz chęć niesienia pomocy innym są dla nas wszystkich niezwykle wartościowe i pokazują prawdziwą siłę na-

szej społeczności. Niech Wasza pomoc będzie świadectwem tego, że w trudnych czasach możemy liczyć na siebie nawzajem i tworzyć wspólnotę, która potrafi dzielić się i wspierać. Wasza postawa jest inspiracją dla innych, aby również angażowali się w działania na rzecz pomocy wszystkim potrzebującym. Jeszcze raz dziękujemy za wszystko, co zrobiliście!!! Swoim działaniem pokazaliście, że współczucie i solidarność nie znają granic!

Z wyrazami szacunku i podziękowaniami Prezydent Miasta Głogowa – Rafael Rokaszewicz”

Dziękujemy wszystkim za hojność i wsparcie akcji charytatywnej.

Polski Teatr w Wilnie

6.45 Studio Wilno
7.05 S. anim. „Różowy Słoń odkrywa świat”
7.15 S. anim. „Agatka”
7.45 Tyci encyklopedia Bzyka
7.30 Pięknie przyprawiona
7.50 Przepis dnia
7.55 Kuchenne recepty
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.40 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Gra słów
10.55 Słowni polsko@polski
11.20 S. anim. „Różowy Słoń odkrywa świat”
11.35 Baśnie i bajki polskie
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Litwa nieoczywista
13.20 Panorama litewska
12.30 Szansa na sukces
14.25 „Saga prastarej puszczy” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. anim. „Różowy Słoń odkrywa świat”
17.20 S. anim. „Agatka”
17.30 Baśnie i bajki polskie
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Świadectwo
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów”
21.30 S. „Leśniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy

22.15 Zakochaj się w Polsce
22.40 Litwa nieoczywista
23.00 Na sygnale
23.45 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Świadectwo
00.35 Strona po stronie

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”.
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.20**, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Nierozwiązane kontrowersje historyczne”
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 S. „Negocjator”
23.50 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa-we kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Moja mała”
15.30 S. „Kakao”

16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Bliźniak” thriller
00.50 S. „L.A.'s Finest”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 forum LRT
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 S. dok. „Jak oni to zbudowali?”
12.45 Momenty „Festiwali Piosenki 2024”.
12.55 Wizjonerzy
13.00 „Odblaski”
13.30 „Uwaga! Szukamy sztuki”
14.00 Dajmy czadu!
15.05 Sezon zdrowia
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 „Laba die-na, Lietuva”
18.55 Koszykówka. Puchar Europy. „7betLiet-kabelis” – „Cosea JL”.
21.00 „Franza Kafki. Proces (z wizualizacją dźwięku)” film fab.
22.10 Legendy
23.05 Dzień Kultury
23.30 Odblaski

6.00 TV pomoc
8.00 TV3 debaty
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiecego lekarza”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Nie puszcza-jaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrów-

nana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Mia-sto czy wieś”
21.00 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Milczenie” film fab.
00.30 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Underworld: Przebudzenie” film fab.
22.45 „Zabójczy kochankowie” film fab.

5.30 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pyszne życie
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Pierwszy raz
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”

15.00 S. „Kim jesteś?”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Gry dla dorosłych dzieci”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „Komisarz Alex”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Egazy dugnas”
9.30 „Licytacje”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Brutto i Netto”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Czynnik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „W cywilu 3” dramat
22.50 S. „Yellowstone”
00.00 S. „Smeris”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”

15.30 S. „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Wróżka”
17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Zbrodnia w Barcelonie”
22.55 „Morderstwo nad jeziorem”
00.50 S. „Praktykantka”

05.50 S. „Klan”
06.20 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Wichrowe wzgórze”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościoł z bliska”
09.00 S. „Akcjowa 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Magazyn Rolniczy”
14.00 „Najpiękniejsze parki Europy” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akcjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Porzucony”
23.05 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
00.05 „Wydojeni” film dok.

07.10 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Mieszczanie żywieccy”
09.00 „Podróż z historią”
09.40 „Informacje kulturalne”
10.05 S. „Najważniejszy dzień życia”
11.10 „Jutro wstań rano i oparzę się herbatą”
12.55 „Portrety”
13.50 „Dobry tytuł”
14.25 „(Nie)zwykły Manhattan” film dok.
16.00 „Salto” dramat
17.55 S. „Najważniejszy dzień życia”
19.20 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
19.55 „Partia, pieniądze, rock and roll”
21.00 „Lalek” spektakl
22.20 „Nasi ulubieńcy” komedia
00.05 „Picasso, metamorfozy od błękitu po różowy” film dok.

07.00 „Panorama”
07.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
08.00 „Kuchenne recepty”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wynalazki na medal”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.10 „Hala odlotów”
16.05 „Zagadki zwierzogromadki”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Te-

leexpress Extra”
19.15 „Akcent Wschodni”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wilnoteka”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Radość pisania” film dok.

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Spór o historię”
08.30 „Giganci nauki”
08.45 „Flesz historii”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.40 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.10 „Podróż z historią”
10.35 „Kolebka Solidarności”
10.40 „Historia Polski” film dok.
11.30 „Piosenką przez historię”
11.35 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.50 „Najmniejsze kraje Europy”
12.45 „Wojownicy czasu”
13.15 S. „Daleko od szosy”
14.30 „Wśród łąk i wód”
14.50 „Legend Europy” Wenecja
15.40 „Oddałam Go Kościołowi”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Z Historią na Ty”
17.15 „Sensacje XX wieku”
18.00 „Polska i świat z historią w tle”
18.30 „Peryskop Gundlach. Oczy alianckich czołgów”
19.05 „Polska i świat z historią w tle”
19.25 „Było, nie minęło”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
20.35 „Polskie lato, węgierska jesień”
21.25 „Polski zwycięz-

ca bitwy o Atlantyk”
22.10 „Panna Nikt”
23.50 „Sensacje XX wieku”

00.25 Nie bój się, Ja jestem z tobą
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 XX Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Mistrz i Katarzynka
07.00 Obyś był zimny albo gorący
08.05 Za kratą są zielone drzewa
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Od rycerza do żołnierza
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.25 Słowo życia
10.30 Święty na każdy dzień
10.35 Europejska perła baroku
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na

każdy dzień
13.00 Uroczystości odpustowe ku czci św. Jana Pawła II
15.00 Muzyczne chwile
15.15 „Ojcu Świętemu się nie odmawia...”
15.50 Pani Mazowska
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
17.55 Mateczniki Polskości
18.10 Prosto o gospodarce
18.30 Zostań Żołnierzem RP
18.45 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Święta Teresa z Lisieux

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Ocalić dom
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.20 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułeczką
8.45 Hashtagi tygodnia
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Gra słów. Krzyżówka
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.35 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.45 Kulturalne rozmowy
12.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Unia kulinarna
13.30 Va Banque
14.20 „Portret totalny Krzysztofa Bednarskiego” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.25 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziełczyzny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.30 S. „Leśniczówka”
21.50 Kulturalne rozmowy
22.15 Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułeczką
22.40 Unia kulinarna
23.00 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Pożyteczni.pl

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
14.00, 15.00, 16.00, 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dziś świat świerku
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa przemawia.
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 „Połączenie Morza Północnego” thriller
23.45 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwa- we kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „Kakao”
16.00 Kto tu jest?
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszka 20
21.00 S. „Poważ- ne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Obiecująca

młoda kobieta” dramat
00.50 S. „L.A.’s Finest”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Nierozwiązane kontrowersje historyczne
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 „Pahonia”
12.00 Wilnianie
12.30 S. dok. „Niezwyciężony”
12.55 O świecie X
13.25 Euromaxx
13.55 Festiwal jazzowy „Birsztany 2024”
14.50 Kwartet Kęstutisa Vaiginisa
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. Dok. „Jak oni to zbudowali?”
20.15 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
20.25 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
22.45 Euromaxx
23.00 Uwaga! Szukamy sztuki
23.30 Oto kino

6.00 TV pomoc
8.00 S. „Miasto czy wieś”
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarze”
12.00 Świeże pomysły z LIDL
12.02 S. „Nie puszczał mojej ręki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 Świeże pomysły z LIDL
16.32 TV Pomoc

18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”
21.00 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 Świeże pomysły z LIDL
22.32 „Kod 211” film fab.
00.25 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Wrota za światów” thriller
22.55 „Underworld: Przebudzenie” film fab.

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 W cieniu mężczyzny
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Jestem wnioskodawcą
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Kim jesteś?”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo

17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Gry dla dorosłych dzieci”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Komisarz Alex”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 „Mistrz kulinarny”
13.00 „Czynnik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Kroniki strażnika” film fab.
23.15 S. „Yellowstone”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
8.00 S. „Wróżka”
8.30 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Specjaliści”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Wróżka”

17.30 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Morderstwa w Midsomer”
00.50 S. „Praktykantka”

05.50 S. „Klan”
06.20 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Wichrowe wzgórze”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Dom Pokoju w Betlejem”
09.00 S. „Akacyjowa 38”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
14.00 „Najpiękniejsze parki Europy”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.55 „Piłka Nożna: Liga Mistrzów”
00.05 „Instynkt pierwotny” film fab.

07.15 „Muzyczne poranki”
07.30 „Tamte lata, tamte dni”

08.10 „Mieszkanie żywiec”
08.45 „Podróż z historią”
09.30 „Poczet świętów polskich”
10.00 S. „Najważniejszy dzień życia”
11.20 „Salto” dramat
13.15 „Cały ten polski rock 1959 1984”
14.05 „Bogusław Wyrobek” film dok.
14.45 „Wydarzenie aktualne”
15.20 „Podróż” film TVP
16.00 „Na kredyt” film obycz.
16.45 „Eroica” dramat
18.20 S. „Najważniejszy dzień życia”
19.30 Informacje kulturalne
20.00 „Reżyserzy”
21.00 „Światło między oceanami” dramat
23.20 „Legenda Rocka”
23.55 „Nasi ulubieńcy” komedia

07.00 „Panorama”
07.35 „Prywatne życie zwierząt”
08.00 „Okrasza łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wilnoteka”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec Mateusz”
15.05 „Radość pisania” film dok.
16.05 „Rodzina Treflików”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Życie to jest być”
19.45 „Panorama”
20.10 „Kierunek Zachód”

20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Na bitwym szlaku”
08.25 „Było, nie minęło”
08.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.45 „Kuchnia dwudziestolecia”
10.10 „Podróż z historią”
10.40 „Historia Polski” film dok.
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Wszystkie kolory świata”
12.35 „Historia kuchni polskiej”
13.15 S. „Daleko od szosy”
14.30 „Na Tropach Historii”
14.45 „Zapomniane szlaki pielgrzymkowe Europy”
15.40 „Cztery strony świata”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Z Historią na Ty”
17.15 „Sensacje XX wieku”
18.15 „Polskie lato, węgierska jesień” film dok.
19.05 „Piosenką przez historię”
19.15 „Fake czy historia?”
19.55 S. „Stulecie Winnych”
21.25 „Kroniki Hitlera”
22.15 „Smorawiński” film dok.
23.10 „Piosenką przez historię”
23.20 S. dok. „Droga do triumfu”

00.00 János Esterházy.

Niewymazana historia
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Zostań Żołnierzem RP
01:50 Święty na każdy dzień
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Każdy ma-luch to potrafi
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Prosto o gospodarce
06:20 Jestem mamą
06:35 Odpowiedzialni za Kościół
07:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa
07:30 Święty na każdy dzień
07:35 Siostry Magdalenki od Pokuty
08:35 Zdrowie z Bożej Apteki
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Każdy ma-luch to potrafi
09:50 Słowo życia
10:00 Pierwszy zmysł
10:30 Sanktaria polskie
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11:50 Muzyczne chwile
12:00 Zagłada redemptorystów Woli
12:25 Jestem mamą
12:40 Prosto o

gospodarce
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Camino de Vistula
14:05 Zrób jeden mały krok
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Krzywdy
16:00 Baron Feliks Konopka życie i twórczość
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Na zdrowie
17:30 Lubieszów
18:00 Po stronie prawdy
18:50 Muzyczne chwile
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Lotte ma-łopolska Inka wczoraj i dzisiaj

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

KURIER
WILEŃSKI

Prenumerata 2024

na kolejny miesiąc trwa do 28. dnia
każdego miesiąca

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 3 miesiące 28,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 3 miesiące 11 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €

Na 3 miesiące 25,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44, Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius, kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 858 555

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Tel. +370 645 444 47

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno, tel. +370 684 30 018

POZNAJMY SIĘ

Kawaler, 48 lat, pozna kobietę do stałego związku. Tel. 0048 509 758 058

PRACA

Hotel zatrudni na pół etatu emerytkę. Tel. +370 699 547 18

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

KAWIARNIA

- Smaczne pierogi z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80

info@klion.lt

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej

(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. **(+370 5) 233 0450**

w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

RODZINNE WARSZTATY STOLARSKIE

DOM KULTURY POLSKIE W WILNIE
27 PAŹDZIERNIKA 2024
9:00 // 10:45 // 13:00 // 14:45

WIĘCEJ INFORMACJI: POLSKIDOM.LT

PROJEKT DOFINANSOWANY PRZEZ AMBASADĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKI W WILNIE

Włoska pizzeria poszukuje testera

Do zadań szczęśliwca, któremu uda się zdobyć pracę testera należeć będzie m.in. próbowanie dzieł pochodzących z Neapolu kucharzy, ocena 48-godzinnego ciasta fermentującego oraz degustowanie pozostałych składników, takich jak sos pomidorowy San Marzano, mozzarella Fior di Latte prosto z Agreoli czy szynka Świętego Daniela. Osoba, której uda się zdobyć tę pracę, może liczyć na wiele pracowniczych benefitów, takich jak nieograniczony dostęp do pizzy, bezpłatne lekcje jęz. włoskiego czy roczny abonament na siłownię. Kuszące jest też wynagrodzenie, które wynosi 2 tys. euro miesięcznie. Fot. Freepik.com

Odnaleziono zaginione opowiadanie autora „Draculi”

To historia marynarza zamordowanego przez trzech przestępców i 134-letnia opowieść o duchach. To wreszcie zaginione opowiadanie Brama Stokera — twórcy jednej z najsłynniejszych gotyckich powieści „Dracula”. Historyk-amator dokonał odkrycia przeglądając archiwa biblioteki.

Brian Cleary natknął się na 134-letnią opowieść, gdy szperał w archiwach Biblioteki Narodowej Irlandii. „Gibbet Hill” to tytuł opowiadania, opublikowanego w dublińskiej gazecie w 1890 r. — donosi BBC. To w tym roku Bram Stoker rozpoczął pracę nad „Draculą”. Zdaniem biografy Stokera, Paula Murray’a, historia ukazana w „Gibbet Hill” rzuca nowe światło na rozwój pisarza i stanowi znaczący etap na drodze do opublikowania „Draculi”.

Cleary dokonał odkrycia po tym, jak w 2021 r. wziął zwolnienie z pracy spowodowane nagłą utratą słuchu. Czas zaczął spędzać rodzinnym mieście Stokera, gdzie właśnie odnalazł zaginione dzieło.

Pies na szczycie piramidy Cheopsa

Zaskakującego odkrycia dokonał paralotniarz, który przelatując nad piramidą Cheopsa w Egipcie. Na szczycie budowli dostrzegł psa, który szczekał na ptaki. Chociaż zwierzę znajdowało się na wysokości ok. 138 metrów, nie wyglądało na przestraszone. Lang — jak napisał — spodziewał się, że gdy będzie latał na paralotni nad największą piramidą w Gizie, będzie mógł podziwiać niesamowite widoki, nie pomyślał jednak, że gdy spojrzy w dół, zobaczy jakikolwiek ruch. Według niego pies odbył długą podróż w górę budowli, aby móc szczekać na ptaki przelatujące nad piramidą.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Słoneczko nadal przygrzewa i maluje krajobraz niepowtarzalnymi kolorami Fot. Marian Paluszkiewicz